БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 147 (1151)
26 ИЮЛЬ ШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Австрия ҳукумат делегациясининг СССРда бўлиши тўғрисида Совет-Австрия ахбороти (1-бет).
Совет-Австрия ахбороти имзоланди (1-бет).
СССРда Совет-Австрия жамияти тузилди (1-бет).
Эрксевар араблар тарафдоримиз (1-бет).
Қардош Озарбайжон ва Тожикистон пахтакорлари аниқлаган камчиликларни тугатиб, барча майдонларда мўл ҳосил етиштирайлик! Ғ. Далибоев. — Ғўза парваришини кучайтириш учун қўшимча тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Ш. Кузанбоев. — Текширишда аниқланган нуқсонлар. У. Жонгитов. — Қалбаки маълумотларга суяниш оқибатлари (2-бет).
РЕПОРТАЖ: М. Мирхамидов, У. Ғозиев. — Ганч заводида (3-бет).
Ф. Усмонова. — Эркатойлар изатда (3-бет).
Т. Унабоев. — Ижодкор коллектив (4-бет).
Н. Пўлатов. — Араблар озод ва мустақил бўлиб қоладилар (4-бет).
Япония Компартиясининг VII съездида (4-бет).
Н. С. Хрушчевнинг 1958 йил 23 июль мактуби тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар (4-бет).
Америка қишлоқ хўжалик экономистлари Ўзбекистонда (4-бет).

Касаба союз комитетлари фаолиятини янада яхшилайлик

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарори касаба союзларини коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини амалга ошириш учун курашнинг конкрет программаси билан қуроллантирди.

Пленум совет касаба союзларининг социалистик қурилиш ишига меҳнаткашларни сафарбар этиш, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида қилиб келган самарали ишларига якун ясаб, касаба союзлари ўз ишларини яхшилаганликларини алоҳида қайд этиб ўтди. Пленум қароридан руҳланган ва у билан қуролланган касаба союз ташкилотлари ўз ишларини яхшилаш учун курашмоқдалар. Касаба союз ташкилотлари социалистик мусобақани қизитиш, ишлаб чиқариш новаторларининг сафларини кўпайтириш, меҳнат, иш ҳақи ва уй-жой қурилиши соҳасида партия томонидан қўйилган вазифаларнинг бажарилишини таъмин этиш масалалари билан бевосита шуғулланмоқдалар ва бу соҳада бир қатор самарали натижаларга эришмоқдалар.

Мамлакатимизда касаба союзларининг социалистик ишлаб чиқаришдаги ролини янада ошириш ҳақида бир қатор конкрет тадбирлар амалга оширилди. СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан тасдиқланган ва матбуотда эълон қилинган «Фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетининг ҳуқуқлари тўғрисида»ги Низом, СССР Министрлар Совети ва Касаба союзлари Бутуниттифоқ Марказий Советининг «Саноат корхоналаридаги, қурилишлардаги, совхозлардаги, МТС ва РТС лардаги доимий ишлаб чиқариш кенгаши тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори касаба союз ташкилотлари ролини оширишга қаратилган муҳим ҳужжатлардир.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида касаба союзининг роли ошганлигини ҳисобга олиб ҳамда ишлаб чиқаришни бошқаришда фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетларининг ҳуқуқларини кенгайтириш, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашда уларнинг вазифаларини кучайтириш мақсадида қабул қилинган янги Низом касаба союз комитетлари ҳаётида катта воқеадир.

Фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетининг ҳуқуқлари тўғрисидаги Низом жуда катта аҳамиятга эга. Унинг аҳамияти шундаки, Низом ишлаб чиқаришни бошқаришга ишчи ва хизматчиларни жалб этиш, уларнинг меҳнати, иш ҳақи ва турмушининг муҳим ва асосий масалалари юзасидан жамоатчиликнинг амалий, ҳақиқий оммавий контролини ўрнатиш имкониятини анча кенгайтиради.

Партия ва ҳукумат касаба союз комитетларига давлат аҳамиятига эга бўлган катта ва масъулиятли вазифаларни топшириб, уларга ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқаришда катта ишонч билдирдилар.

Фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитети меҳнат, турмуш, маданиятнинг ҳамма масалалари бўйича корхоналарнинг, муассасаларнинг, ташкилотларнинг ишчилари ва хизматчилари номидан вакиллик қилади ва юридик шахс ҳуқуқларидан фойдаланади, ишчилар ва хизматчилар номидан корхона маъмурияти билан коллектив шартнома тузади ва унинг ўз вақтида бажарилишини ташкил қилади ҳамда системали равишда контроль қилиб туради.

Касаба союзларнинг қуйи ташкилоти ва негизи бўлган фабрика, завод ва маҳаллий комитетга корхонада, қурилишда ишлаб чиқариш кенгашларига раҳбарлик қилиш, маъмурият билан биргаликда социалистик мусобақани ташкил этиш ва уни якунлаб бориш, ихтирочиликни ва рационализацияни ривожлантиришга бутун чоралар билан кўмаклашиш каби катта ҳуқуқлар берилган.

Маъмурият касаба союз комитетидан розилик олмай туриб биронта ишчи ёки хизматчини ишдан бўшата олмайди, таъриф разрядларини ва ишлаб чиқариш нормаларини белгилай олмайди. Бу масалаларнинг ҳар бирини ҳал этишда маъмурият касаба союз комитетига мурожаат қилиши ва у билан келишган ҳолда иш юритиши зарур.

Социал страхование ва социал таъминот масалаларини ҳал этишда касаба союз комитетларининг роли ва ҳуқуқи анча кенгайтирилган. Фабрика, завод ва маҳаллий касаба союз комитетининг кенгайтирилган ҳуқуқларидан бири яна шуки, зарур бўлиб қолган ҳолларда комитет коллектив шартномадаги мажбуриятларни бажармаётган, бюрократизм ва сансалорликка йўл қўяётган, меҳнат қонунларини бузаётган раҳбар ходимларни алмаштириш ёки жазолаш масаласини тегишли ташкилотлар олдига қўяди.

Касаба союз комитетларининг муҳим вазифаси — Низомда белгиланган ўз ҳуқуқларидан кенг, тўла ва тўғри фойдаланиб, бутун эътиборни давлат планларини муддатидан олдин бажариш учун курашга оммани сафарбар этишдан, иқтисодий тежаш ва маҳсулотни тежаб-тергаб сарф қилиш учун, техника тараққиёти учун, меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз ошириш учун курашдан иборат.

Ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини тобора яхшилаб бориш — касаба союз ташкилотларининг жонажон ишидир. Бу соҳада кўпгина ишлар қилинган. Бироқ камчиликлар ҳам оз эмас. Баъзи жойларда умумий овқатланиш корхоналари устидан контроль ёмон ўрнатилган. Айрим медицина ташкилотларининг қониқарсиз ишлаётгани меҳнаткашларни ранжитмоқда. Уй-жой ва маданий-маиший корхоналари қуриш учун ажратилган маблағлардан тўла фойдаланмаслик ҳодисалари ҳам учраб туради. Бундай камчиликларга йўл қўймаслик чораларини кўриш, бу соҳада тегишли тартиб ўрнатиш — касаба союз комитетларининг диққат марказида бўлсин.

Тарбиявий ва маданий-оқартув ишлар соҳасида касаба союз ташкилотлари олдида масъулиятли вазифалар турипти. Коммунистик қурилиш манфаатлари бутун тарбиявий ва маданий-оқартув ишларини хўжалик вазифалари билан маҳкам боғлаб олиб боришни, меҳнаткашларни коммунизм руҳида, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашни талаб этади.

Касаба союзлар — коммунизм мактаби. Улар Коммунистик партиямизнинг сиёсати ва кўрсатмасига амал қилган ҳолда иш олиб борадилар. Касаба союзларнинг кучи ҳам худди ана шунда. Партия ташкилотларининг вазифаси — касаба союз ташкилотларига раҳбарликни кучайтириб уларнинг ишлаб чиқаришдаги жанговарлик ролини ва ишчанлик фаолиятини янада оширишдан иборат.

Ўзбекистон ССР ғалла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарди

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети февраль ва июнь Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб ва олинган мажбуриятларни адо қилиб, ғалла тайёрлаш планини (шолидан ташқари) муддатидан илгари 101,6 процент бажардилар. Колхоз ва совхозлар бу йил давлатга 9,2 миллион пуд ғалла, ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 6,0 миллион пуд кўпроқ ғалла топширдилар ва сотдилар. Давлатга ғалла топшириш давом этмоқда. Республикадаги колхоз ва совхозлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил давлатга 10 миллион пуд ғалла топшириш мажбуриятини олдилар.

Тошкент области ғалла тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажарди

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қароридан руҳланган Тошкент областининг колхозчилари, совхоз ишчилари социалистик мусобақани кучайтириб, 24 июлда давлат ғалла тайёрлаш планини (шолидан ташқари), муддатидан илгари 100,1 процент бажардилар. Давлатга 1.032.691 пуд — ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 617.063 пуд кўп ғалла сотилди.

Оҳангарон районининг ғаллакорлари давлатга ўтган йилнинг шу муддатига қараганда 187 минг пуд кўп ғалла топширдилар. Тошкент наслчилик совхози (директори ўртоқ Шкургин) ишчи ва хизматчилари ғалла ўрим-йиғими ва уни давлатга топширишни айниқса уюшқоқлик билан ўтказдилар. Бу совхозда кузги буғдойнинг ҳар гектаридан 10-15 центнердан дон йиғиб олинди. Паркент районининг колхозлари давлатга пландаги 114169 пуд ўрнига 174420 пуд ғалла топширдилар. Шу райондаги «Коммуна» (раиси ўртоқ Раҳматуллаев), Сталин номли (раиси ўртоқ Холматов) ва илгари қолоқ бўлиб келган Энгельс номли колхозларда мўл ғалла ҳосили жуда тез суръатлар билан ўриб-йиғиб олинди.

Бўстонлиқ, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларида ҳам давлат ғалла тайёрлаш плани муваффақиятли бажарилди, ҳосилдорлик ўтган йилдагига нисбатан анча ортди.

Давлатга ғалла топшириш давом эттирилмоқда.

Австрия Ҳукумат делегациясининг СССРда бўлиши тўғрисида Совет-Австрия ахбороти

Совет Ҳукуматининг таклифига биноан, Австриянинг федерал канцлер инженер Юлиус Рааб бошчилигидаги Ҳукумат делегацияси шу йил 21 июлдан бери Совет Иттифоқида турибди.

Ахборотда таъкидланадики, 1955 йилда Москвада олиб борилган музокаралардан ва Австрия билан Давлат шартномаси тузилгандан кейин СССР билан Австрия ўртасида ҳар иккала мамлакатнинг миллий манфаатларига жавоб берадиган ва Европада тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам берадиган яхши муносабатлар ривожланди.

Музокаралар давомида биринчи навбатда иккала давлат ўртасидаги иқтисодий муносабатларнинг аҳволи тўғрисидаги масала синчиклаб қараб чиқилди.

Ҳар иккала томон Дунай дарёсидан товарлар транзити учун ҳамда туризмни ривожлантириш учун ўзаро манфаатли асосда фойдаланиш иккала мамлакатнинг манфаатларига ҳам жавоб беради,— деб таъкидладилар.

Австрия давлат арбоблари шуни айтдиларки, Австрия Ҳукумати аввалдагидек ҳозир ҳам Австриянинг мустақиллиги ва бетарафлиги асосида Ғарб мамлакатлари билан ҳам, Шарқ мамлакатлари билан ҳам ўзаро дўстона муносабатларни ривожлантиради, шунингдек тинчликни мустаҳкамлаш ишида ўз имкониятлари борича ҳамкорлик қилади.

Ахборотда таъкидланишича, суҳбатлар вақтида халқаро муносабатларга доир бошқа масалалар, айниқса Яқин ва Ўрта Шарқдаги аҳвол тўғрисида гаплашилган.

Совет Ҳукуматининг раҳбарлари Австрия Ҳукумат делегациясига Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни юмшатиш ва атом уруши хавфини бартараф қилиш йўлида кўрган тадбирлари тўғрисида ахборот бердилар. Австрия томони Австрия тинчликни мустаҳкамлашга ва атом уруши хавфини бартараф қилишга ёрдам берадиган ҳамма тадбирларни табриклайди, деб билдирди.

Ахборотда айтиладики, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Австрия федерал Президенти доктор Адольф Шерфни расмий визит билан Совет Иттифоқига келишга чақириб, таклифнома юбориш ниятидадир. СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев ўзи учун қулай пайтда Австрияга бориш тўғрисида федерал канцлер Ю. Раабнинг ва вице-канцлер Б. Питтерманнинг таклифини қабул қилди.

Совет-Австрия ахбороти имзоланди

24 июлда Катта Кремль саройида Австрия ҳукумат делегациясининг СССРда бўлиши тўғрисида Совет-Австрия ахбороти имзоланди.

Ахборотни СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, Австрия ҳукумат делегациясининг бошлиғи — Австрия Республикасининг федерал канцлери Юлиус Рааб ва Австрия Республикасининг вице-канцлери Бруно Питтерман имзоладилар.

Ахборотни имзолаш вақтида Совет томонидан А. И. Микоян, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский ва бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Ахборотни имзолаш вақтида Австрия томонидан федерал ташқи ишлар министри Леопольд Фигль, ташқи ишлар министрлигининг статс-секретари Бруно Крейский, Австриянинг СССРдаги элчиси Норберт Бишофф ва бошқалар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

СССРда Совет-Австрия жамияти тузилди

24 июлда Совет-Австрия жамияти тузилди. Бу жамиятнинг мақсади — ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида маданий ва дўстона алоқаларни ҳар томонлама ривожлантиришдир.

Ташкилий мажлисда ҳозир бўлган совет олимлари, маданият ходимлари, жамоат ва давлат арбоблари, завод ва фабрикаларнинг вакиллари, студентлар Австрия республикасининг федерал канцлери Юлиус Рааб ва СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микояннинг залда пайдо бўлишини қарсаклар билан кутиб олдилар.

РСФСР Юстиция министри В. А. Болдирев доклад қилди.

Мажлис қатнашчилари СССРда Совет-Австрия жамиятини тузиш ҳақида қарор қабул қилдилар ва жамиятнинг правлениесини сайладилар.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар самимий кутиб олган федерал канцлер Юлиус Рааб нутқ сўзлади.

Шундан кейин ўртоқ А. И. Микоян нутқ сўзлади. Ўртоқ А. И. Микояннинг нутқи ҳам самимий кутиб олинди.

Шу куниёқ Совет-Австрия жамияти правлениесининг биринчи мажлиси бўлди. Композитор Д. Д. Шостакович правление раиси қилиб сайланди. (ТАСС).

Совет-Тунис савдо муносабатларига доир

Дўстона ҳамжиҳатлик ва дўстлик вазиятида ўтган ва муваффақият билан туталланган музокаралар натижасида шу йил 23 июлда Москвада СССР билан Тунис ўртасида товар обороти тўғрисида 1958 йил 1 июлдан 1959 йил 30 июнгача бўлган давр учун протокол имзоланди.

Совет Иттифоқи Тунисга ёғочтахта, нефть маҳсулотлари, машиналар ва ускуналар, химия маҳсулотлари, ип-газлама, ойна, гугурт ва бошқа товарлар етказиб беради.

Тунисдан СССРга етказиб бериладиган товарлар орасида хом тери, жун, пробка дарахти пўстлоғи ва шчепа, цитрус мевалар, зайтун мойи, бодом бор.

Протоколда Совет-Тунис товар оборотини бундан олдинги йилдагига нисбатан анча кўпайтириш кўзда тутилади.

23 июлда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян Тунис савдо делегациясини қабул қилди.

Тунис савдо делегацияси шу йил 24 июлда Москвадан жўнаб кетди.

Ернинг учинчи сунъий йўлдоши парвозда

25 июль эрталаб соат 6 га қадар учинчи сунъий йўлдош Ер атрофини 964 марта айланиб чиқди. Шу вақт ичида учирувчи ракета йўлдошга қараганда 10 марта кўпроқ айланиб, чиқди.

Ҳаво очиқ, булутсиз бўлганда 26 июлда йўлдошни шимолий кенгликнинг 64 градусидан жанубий кенгликнинг 50 градусигача кўриш мумкин. (ТАСС).

ЭРКСЕВАР АРАБЛАР ТАРАФДОРИМИЗ

☆ ☆

Оловни ўз вақтида ўчириш керак

Мен бир оддий совет инженериман. Ёшлигимдан бинокорликни севаман. Озод элимда ўз орзу-истагимни рўёбга чиқардим. Ҳозир Тошкентнинг гўзал кўчаларидан бирида тўрт қаватли катта бино қурилишида ишлаётирман. Шу бино битгандан сўнг, унга тинч меҳнат қилаётган меҳнаткашлар кўчиб киради. Биз, бинокорлар яна янги турар-жой биноларини қуришга киришамиз. Менинг ва мен билан меҳнат қилаётган дўстларимнинг ягона мақсади — қуриш, яратишдир. Биз ўзимиз яратаётган ана шу биноларнинг атом ва водород бомбаси билан вайрон қилинишини истамаймиз.

Лекин Америка ва Англия қароқчилари элимиз осойишталигини бузмоқдалар. Улар Ливан ва Иорданияга ўз қўшинларини тушириб, интервенция бошладилар.

Империалистлар жаҳон халқларининг тинчлигини энди бузаётганлари йўқ. Улар яқиндагина мисрликларнинг бошига оғир кулфатларни солган эдилар. Аммо ҳақ қарор топиб, агрессорлар қилган ишларига жуда пушаймон бўлган эдилар. Бу сабоқни унутиб қўйган монополистлар яна қабиҳ ниятларини амалга оширмоқчи бўлаяптилар.

Америка корчалонларини араб мамлакатларида маданиятни кўтариш, ўша элнинг турмушини яхшилаш эмас, балки уларнинг миллий маданиятини оёқ-ости қилиш, ҳисобсиз нефть ва бошқа бойликларини йиртқичларча талаш қизиқтиради.

Ливан ва Иорданиядаги агрессия бир ҳовуч монополистларнинг манфаатини кўзлаб қилинди. Очкўзлар араб халқлари қонини худди уларнинг нефтлари сингари сўрмоқчилар. Бироқ уларнинг бу хатти-ҳаракати узоқ кун кўрмайди, тинчликсевар халқлар озодлик учун курашаётган араб дунёсини ҳимоя қилиб қоладилар.

Совет ҳукумати Ғарб давлатларига мурожаат қилиб, урушнинг олдини олиш, агрессияни дарҳол тўхтатиш зарурлигини қайта-қайта уқтирмоқда. Агар империалистик доиралар Совет ҳукуматининг одилона, шу билан бирга тинчликни таъминловчи сиёсатини қўллаб-қувватласалар, Ливандан, Иорданиядан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетсалар, жаҳон халқлари тинч, осойишта яшайдилар. Мен ўзим билан бирга меҳнат қилаётган бинокорларнинг ҳис-туйғусини ифодалаб, жаноб империалистлар, вақт борида эс-ҳушингизни йиғиб олинг! Ливандан, Иорданиядан тезроқ чиқиб кетинг, дейман.

А. АБДУРАҲМОНОВ,
32-қурилиш тресте 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг инженери.

Араб халқлари қул бўлмайди

Америка ва Англия империалистлари Ливан ва Иорданияга қуролли агрессия қилиб, ўз мамлакатларининг мустақиллиги ва суверенитетини қўлга киритаётган араб халқларини қайтадан қулликка солмоқчилар. Лекин, жаноб мустамлакачилар шуни билиб қўйингки, ўз озодлиги ва мустақиллиги йўлида курашиб, ҳисобсиз қон тўккан араб халқлари қуллик занжирини яна илишга ҳеч вақт рози бўлмайдилар.

Ливан ва Иордания халқларининг интервенцияга қарши олиб бораётган кураши жаҳондаги барча прогрессив жамоатчилик, тинчликсевар мамлакатлар томонидан тўла қувватланмоқда. Урушнинг олдини олиш учун астойдил курашаётган совет кишилари араб халқлари томонидадир.

Яқин ва Ўрта Шарқдаги воқеалар муносабати билан Совет ҳукуматининг Баёнотида кўрсатилганидек, биз империалистларнинг давлат чегараларимиз яқинида қилаётган найрангларига ҳеч вақт бефарқ қараб туролмаймиз. Биз агрессорларнинг Ливан ва Иорданиядан ўз қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетишларини ва дунёнинг бу районида барқарор тинчлик ўрнатилишини талаб қиламиз.

Биз, шахтёрлар, улуғ Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлаш учун кўмир қазиб чиқариш суръатини тобора тезлаштирамиз.

О. ИСРОИЛОВ,
Оҳангарондаги 9- шахта 1-участкаси бошлиғининг ёрдамчиси, Тошкент область Советининг депутати.

Империалистларнинг нияти амалга ошмайди

Қорасув районидаги колхозлар, саноат корхоналари ва маданий-оқартув муассасаларида Америка Қўшма Штатларининг Ливанга қилган агрессиясига қарши норозилик митинглари бўлиб ўтди. Бу митингларда меҳнаткашлар — колхозчилар ва интеллигентлар сўзга чиқиб, империалистларнинг зўровонлик сиёсатини қоралаб гапирмоқдалар.

Свердлов номли колхозда бўлиб ўтган митингда колхозчилар, механизаторлар сўзга чиқиб, араб халқининг озодлик учун олиб бораётган курашига хайрихоҳ эканликларини билдирдилар.

— Америкалик империалистларнинг Ливанга нисбатан бошлаган интервенцияси тўғрисидаги хабарни эшитиб, қаттиқ нафратландик, — дейди колхоз раиси ўртоқ М. Исмоилов. — Америкалик корчалонлар бу билан араб халқларининг ҳаётига таҳдид қилмоқчилар. Бироқ бутун дунёдаги тинчликсевар халқлар арабларнинг тарафдоридир. Империалистларнинг нияти амалга ошмайди. Биз ҳам бутун дунёдаги эрксевар халқлар қатори Ироқдан, Ливандан қўлингни торт деб талаб қиламиз.

Митингда сўзга чиққан бошқа колхозчилар ҳам империалистларга нафрат билдириб сўзладилар. Колхозчилар империалистларнинг тажовузкорлик сиёсатига қарши янада кўтаринки руҳ билан меҳнат қилиш, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл-кўл маҳсулот етиштиришга қарор қилдилар.

Я. МЎРДИХАЕВ.

Миришкор сувчи

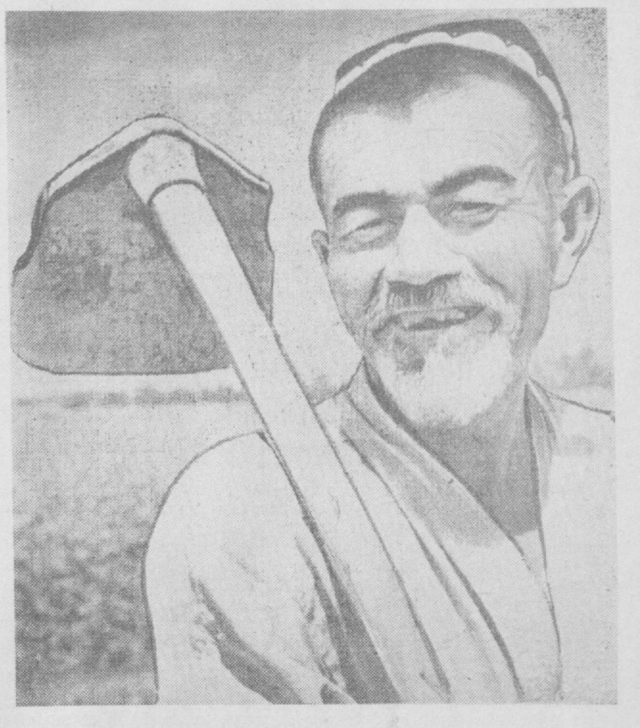

Бепоён пахта даласи. Белга урай деб қолган ғўза тупларида мўл ҳосил тўпланаяпти. Эгатларда жилдираб оқаётган сув қуёш нурида жилваланиб, киши кўзини қамаштиради. Шу пахтазор оралаб эгнига оқ яхтак кийган, чуст дўппилик нуроний бир чол юрибди. У Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг моҳир сувчиси Қозоқбой ота Тўлаганов эди.

Қозоқбой ота Тўлаганов колхознинг энг кекса, тажрибали пахтакорларидан ҳисобланади. Сиз отани ҳамма вақт далада, эгат оралаб сувнинг оқишини, кўп ёки озлигини текшириб юрган ҳолда учратасиз.

— Ҳосил тақдири ҳал бўлаётган ҳозирги кунларда суғоришда озгина бўлса ҳам хатога йўл қўйиш катта зарар келтиради, ғўза шу кунларда қониқиб сув ичмаса гул ва ҳосил тугунчаларини тўкиб юбориши мумкин, — дейди Қозоқбой ота. Шу туфайли ҳам мен даладан нари кетгим келмайди.

Қозоқбой ота Тўлаганов сувчилик қилаётган колхознинг 6-бригадасида ҳозирга қадар ғўзалар уч марта қондириб суғорилди, нормал озиқлантирилди. Ҳар туп ғўзада 4-5 тадан бўлиқ кўсак бор. Бунда моҳир ва тажрибали сувчи Қозоқбой отанинг ҳам ҳиссаси каттадир. **Суратда: Қозоқбой ота Тўлаганов.**

М. Шевелев фотоси.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Тунги суғоришни намунали ташкил этайлик

Квадрат-уялаб ғўза ўстирилаётган майдонларда суғоришни уюшқоқлик билан, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда ташкил этиш катта аҳамиятга эгадир. Асосий майдонлардаги ғўзалар ёппасига ҳосил тўплаш даврига кирган ҳозирги кунларда ғўзанинг сувга бўлган талаби айниқса кучлидир.

Лекин областимиздаги айрим колхоз ва совхозларда суғориш режимига қатъий риоя қилинмаётир. Тунги суғориш айниқса қониқарсиз олиб борилмоқда.

Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, кўпгина сувчилар тунда эгатларга қўйилган сувларни назоратсиз қолдирадилар, сувнинг оқишини кузатиб бормайдилар. Бу, айрим участкаларнинг бостириб суғорилишига, айрим карталарнинг эса чала суғорилишига олиб келмоқда. Натижада ҳосилга жиддий зарар етказилаётир.

Масалан, 22 июндан 23 июнга ўтар кечаси Октябрь районидаги Киров номли колхознинг биронта бригадасида ҳам тунда сувчи бўлмаган. Ваҳоланки далага сув қўйилган экан.

Ўртасарой районидаги қатор колхозларда тунги суғориш ишига етарли ишчи кучлари ажратилмаган. Шу туфайли ҳам суғориш ишларининг суръати паст, сифати талабга жавоб бермайди. Баъзи колхозларда сувчилар фонарлар билан етарли таъминланмаган.

Чиноз районидаги колхозларда ҳам тунги суғориш ишига кам куч ажратилган. «Қизил Октябрь» колхозида тунги суғориш, айниқса, ёмон ташкил этилган. Текшириш натижасида бу колхознинг биронта бригадасида ҳам тунда сувчининг бўлмаслиги аниқланди. Колхознинг 4-бригадасида тунда асосан колхозчиларнинг томорқасидаги экинлар суғорилмоқда.

Ҳосил тўплаш даври — ғўзанинг ривожланишидаги энг масъулиятли даврдир. Бу даврда суғоришда озгина бўлса ҳам сусткашликка йўл қўйиш ғўза гуллари ва ҳосил тугунчаларининг ёппасига тўкилишига, ҳосилнинг камайиб кетишига олиб келиши мумкин. Шу туфайли ҳам ғўзани кечасикундузи қондириб суғориш пахтакорларимизнинг ҳозирги кундаги энг асосий вазифаларидандир.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари тунги сменада ишлаш учун зарур миқдордаги ишчи кучларини ажратишлари, сувчиларни фонарлар билан тўла таъминлашлари, иссиқ овқат ташкил қилишлари лозим.

Колхоз, совхоз раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, сув хўжалиги ходимлари тунги суғоришнинг қандай бораётганлиги устидан доимо контроллик қилиб боришлари зарур. Шу йўл билан сув исрофгарчилигига, далаларни бостириб суғориш ёки чанқатиб қўйиш ҳолларига барҳам бериш мумкин.

Асосий вазифа — ҳамма ерда ғўзани унинг талабига қараб қондириб суғоришдан иборатдир. Ана шундай қилинса ғўзанинг ҳосил тўплаши тезлашади ва барвақт пишиб етилади.

Бу вазифанинг муваффақиятли бажарилишида тунги суғоришни уюшқоқлик билан ташкил этиш ҳал қилувчи роль ўйнайди.

МАМЛАКАТГА 500 МИНГ ТОННА ПАХТА БЕРАМИЗ!

Қардош Озарбайжон ва Тожикистон пахтакорлари аниқлаган камчиликларни тугатиб, барча майдонларда мўл ҳосил етиштирайлик!

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозда ғўза кечаю-кундузи қондириб суғорилмоқда. Суратда: моҳир сувчи ўртоқ Неъматилла Юсупов колхозининг 8-бригадаси ғўзаларига сув қўймоқда. М. Содиқов фотоси.

Ғўза парваришини кучайтириш учун қўшимча тадбирларни амалга оширмоқдамиз

Бизнинг Сталин номли колхозда бу йил катта ўзгариш юз берди. Дастлаб биз 920 гектар пахта майдонидан 2576 тонна пахта етиштириш мажбуриятини олган эдик. Колхозимизга Хрушчев номли колхоз бирлашгач, пахта майдонимиз 1715 гектарга етди. Шу муносабат билан иккита муҳим ва сира кечиктириб бўлмайдиган вазифани бир йўла ҳал қилиш лозим бўлиб қолди. Жумладан, 2 колхоз бирлашгани учун хўжаликни ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва ғўза парваришини нормал равишда давом эттириш зарур эди.

Партия ва ҳукуматимизнинг колхозчи деҳқонларга қилаётган ғамхўрликларидан мамнун бўлган колхозимиз аъзолари бирлашган хўжаликни мустаҳкамлаш, ғўза парваришини агротехника қоидаларига амал қилган ҳолда тўхтовсиз давом эттириш, олинган мажбуриятни шараф билан бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Сафарали Абдуқосимов бошлиқ бригадада 80 гектар пахта майдони 3 марта кўндалангига культивация қилиниб, уч марта озиқлантирилди. Ғўзанинг талабига мувофиқ суғорилаётир. Шу туфайли бу ерда ғўза яхши ривожланиб бир текис ҳосилга кирди. Юсупали Аҳмедов, Жуман Турғунбоев, Мирхолиқ Серкенов ва бошқа ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам иш шу хилда уюштирилиб, мўл ҳосил учун пухта замин ҳозирланмоқда.

Ғўзани сифатли культивация қилишда Нурмуҳаммад Усмонов, Раҳмонберди Отабоев, Наби Намозов ўртоқлар маҳорат кўрсатиб ишламоқдалар. Колхозимизда 1400 гектар пахта майдони икки томонлама ишлашга мослаштирилган. Азимбой Иброҳимов, Рустам Мамажонов, Сервер Бекиров, Яков Илин сингари кўпгина механизаторлар ана шу ерлардаги ғўзани кўндалангига культивация қилишда ҳаммага намуна бўлаётирлар. Кўпчилик колхозчиларимиз астойдил ишлаганлари туфайли ҳозир 1225 гектар ердаги ғўза нормал ривожланиб, ҳосил кун сайин кўпаймоқда.

Бироқ бу фактлардан колхозимиздаги ҳамма иш жойида деган хулоса чиқмайди. Ўртоқ Бинали Сўпиев бошлиқ бригадада 56 гектар пахта майдонидан 30 гектари, Ўктам Ҳамдамқулов бошлиқ бригадада 45 гектар пахта майдонидан 15 гектари ривожланишдан орқада қолган. Араб Хайитов бошлиқ бригадада ҳам худди шундай камчиликлар бор.

Яқинда биз ғўза парваришини кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқдик. Бунда дастлаб қайси бригаданинг қайси картасида қанча гектар ғўза ривожланишдан орқада қолганлиги аниқланиб, уларни қандай қилиб ростлаб олиш зарурлигини белгилаб олдик.

Бундан ташқари колхозимизнинг пастки ва юқори ҳосилли участкасидаги 260 гектар пахта майдонини дўл уриб кетган эди. Мана шуларнинг ҳаммасини қўшиб ҳисоблаганда ҳозир колхозда 480 гектар ердаги ғўза ривожланишдан бирмунча орқада қолмоқда.

Бундан ташқари биз яна ғўза парвариши даврида катта бир камчиликка йўл қўйган эдик. Колхозимиздаги айрим бригада бошлиқлари ғўзани кўндалангига культивация қилишни барвақт тўхтатиб қўйган эдилар. Бунга қарши биз ҳам ўз вақтида кескин чора кўрмадик. Шу туфайли 1400 гектар ердаги ғўза биринчи марта, 1300 гектар ердаги ғўза иккинчи марта, 950 гектар ердаги ғўза учинчи марта кўндалангига культивация қилинганича қолиб кетди. Шундай қилиб колхозимизда кўндалангига культивация қилиш борган сари камайиб борди. Ҳозир биз ўзимиз йўл қўйган мана шу хатони тузатишга киришдик. Сўнгги вақтларда фақат 5 та универсал билан кўндалангига культивация қилинаётган бўлса, энди уларнинг сони 9 тага етказилди, иш суръати ҳам кучайтирилди.

Қолоқ ғўзаларни парвариш қилиш тадбирларини белгилаганимизда айниқса қир ерларда от ва ҳўкизлардан ҳам унумли фойдаланиш чорасини кўрдик. Илгари ғўзани парвариш қилишда 30 та от, 3 жуфт ҳўкиз ишлатаётган эдик. Ҳозир эса ғўза парваришида 45 та от, 7 жуфт ҳўкиз ишлатилаяпти. Бу тадбирларни амалга оширганимизга қадар бир кунда бор-йўғи 10-12 гектар ердаги ғўза кўндалангига культивация қилинаётган бўлса, ҳозирги пайтда кунига 70 гектар ердаги ғўза кўндалангига культивация қилинаётир.

Сўнгги кунларгача ҳар куни 100 гектар ўрнига 75-80 гектар ердаги ғўза суғориларди. Бунга сувчиларнинг сони етарли эмаслиги сабаб бўларди. Ҳозир ғўзага 130 киши сув қўймоқда. Умарали Юнусов, Абдураҳмон Йўлчибоев, Тошпўлат Холмуротов сингари жуда кўп сувчиларимиз ғўзани оби-тобига етказиб суғоришда ҳаммага намуна бўлмоқдалар. Биз ғўза парваришини кучайтириш тўғрисидаги тадбиримизда июль ва август ойларида барча пахта майдонимизга 2500 тонна гўнг солишни белгиладик. Ҳозиргача эса далага 500 тоннадан ортиқ гўнг чиқарилиб, ғўзалар қўшимча озиқлантирилмоқда. Гўнг тайёрлаш эса давом эттирилмоқда.

Колхозчиларимиз ўзимиз белгилаган тадбирларни амалга ошириб, ишимизда юз берган жиддий камчиликларни бартараф қилишга киришдилар. Улар бу чораларни амалга ошириш билан аввалги мажбуриятимизга нисбатан яна 420 тонна кўпроқ пахта етказиб бериш тўғрисида қўшимча мажбурият олдилар. Азамат колхозчиларимиз ғўза парваришини янада кучайтириб, ўз ваъдаларини шараф билан бажарадилар.

Ғ. ДАЛИБОЕВ,
Октябрь районидаги Сталин номли колхознинг раиси.

Текширишда аниқланган нуқсонлар

Ленинобод область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Боҳиров бошчилигидаги мусобақадош Тожикистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Оққўрғон районидаги совхоз ва колхозларда пахта етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларни бажариш учун қандай курашилаётганлиги билан танишдилар.

Мана, «Ленинобод» колхозининг пахта далалари. Ямяшил ғўзалар барқ уриб ўсмоқда. Мусобақадошлар колхозчиларнинг пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилаётганликларини кўрдилар. Колхознинг ўртоқ А. Рустамов бошлиқ бригадасидаги ишлар айниқса қувонарлидир. Бу бригаданинг ҳар туп ғўзасида 5-6 тадан кўсак бор.

— Ғўзаларингизнинг ривожи яхши, — деди ўртоқ Боҳиров, — ғўзанинг ҳосил шохига қараб айрим карталарда чеканкани бошлаб юборсангиз кўсаклар кўпаяди.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари юқори ҳосилли бу колхознинг айрим бригадаларида ғўза парваришида қатор камчиликларга ҳам йўл қўйилганини аниқладилар. Масалан, ўртоқ Х. Пўлатов бригадасининг даласида ўргимчаккана пайдо бўлган. Унга қарши кураш юзаки ўтказиляпти: дорилар ғўзанинг гагига сепилмасдан, барги устида қолиб кетмоқда. Универсалчи Раисов тракторга тўсиқ ўрнатган бўлса ҳам, латталар билан ўрамаган, иш органлари бўш. Шу туфайли культивация даврида ғўзаларга бирмунча зарар етказилмоқда.

Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюросида Оққўрғон районидаги айрим колхозларда ғўзани кўндалангига культивация қилишда кўзбўямачиликка йўл қўйилгани қайд қилиниб, бу камчиликларни тезда бартараф қилиш йўллари белгиланган эди. Бироқ Ворошилов номли, Тельман номли колхозларнинг раҳбарлари область партия комитетининг қароридан тегишли хулоса чиқармаяптилар. Ғўзани кўндалангига культивация қилиш ҳар иккала колхозда ҳам кучайтириб юборилмаган.

Мусобақадошлар Тельман номли колхознинг ўртоқ Аҳмедов бошлиқ бригадасида бўлганларида, ҳосилга кирган ғўзалар ҳанузгача ўтдан тозаланмаганини кўриб ачиндилар. Меҳмонлар колхоз раиси ўртоқ Бўриевдан:

— Бу нима? — деб сўрадилар ғўзаларни кўмиб юбораётган ғумайни кўрсатиб.

Нима дейишини билмай мулзам бўлган раис:

— Шу бугуноқ тозалаб қўямиз, — деб жавоб берди. Афсуски, биргина Аҳмедов бригадасида эмас, колхознинг Тўраев, Мавлонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўзалар ўт ичида қолиб кетган. Бу камчиликларни ўзаро текшириш бригадаси келмасдан илгари бартараф қилиш мумкин эди. Меҳнат тўғри ташкил этилмаганлиги, интизом бўшашиб кетганлиги сабабли бу камчиликлар ўз вақтида тугатилмаган. Ишга фақат сувчиларгина барвақт чиқадилар. Далада кўп тракторлар ишламай бекор ётибди.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзоси, Сталинобод районидаги РТС директори ўртоқ И. Михайличенко ғўзанинг кўкига ишонмасдан, дарҳол уни ўтдан тозалаш, ривожланишдан орқада қолаётган ва кам ҳосилли ғўзаларни алоҳида парвариш қилиш тўғрисида колхоз раҳбарларига қимматли маслаҳат берди.

Ворошилов номли колхоз раиси ўртоқ Отабоев ўзаро текшириш бригадаси аъзоларини ғўзалар ўтдан тозаланган, деб ишонтирган эди. Текшириш бунинг аксини кўрсатди. Хўжақулов, Безгенов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ғўзаси ўт кўплигидан яхши ривожланмаган. Бундай аҳволни колхознинг бошқа бригадаларида ҳам кўриш мумкин.

Сталин номли колхознинг комсомол участкасида 589 гектар ерга чигит экилган. Колхоз раҳбарлари бу участкадаги ғўзаларни сифатли парвариш қилиб, ўтдан тозалашга етарли эътибор бермаганлар. Меҳмонлар Хатамов, Эрматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ғўза парваришни айниқса қониқарсизлигини кўриб ранжидилар. Бу ерларда ҳам ғўзани ўт босган, чанқатиб қўйилган. Бригадага бириктилган трактор бузилиб ётибди, ёрдамга келган универсалчи Анорбоевнинг трактори ҳам ёрдамга муҳтож: напральник яроқсиз, болтлар бўшаган. РТС директори ўртоқ Рогачев техникадан унумли фойдаланишга жиддий эътибор бермаётир. Навоий номли колхоз раҳбарлари ёрдамчиларга таяниб, колхоздаги мавжуд кучларни дала ишларига сафарбар этмаганлар. Натижада 80 гектар ердаги ғўзани ўт босиб ётибди.

Тожикистон пахтакорларининг вакиллари «Оққўрғон» совхозининг ўртоқ Омонов бошлиқ трактор-далачилик бригадасининг ишидан жуда хурсанд бўлдилар. 108 гектар ердаги ғўза яхши ривожланиб, эрта ҳосилга кирган. Ўсиқ ғўзалар чеканка қилинмоқда.

Лекин совхознинг ўртоқ Ғойибназаров бошлиқ 2- бўлимида ғўзаларнинг авжи паст, парвариши суст, сифати қониқарсиз.

Оққўрғонлик пахтакорлар мусобақадошларнинг маслаҳатига амал қилиб, ишдаги камчиликларни бартараф қилиш учун астойдил курашишлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Қалбаки маълумотларга суяниш оқибатлари

Бажарилмаган ишни бажарилди деб кўрсатиш ҳолва деган билан оғиз чучимаганидек гап. Ота-боболаримиздан қолган «қуруқ қошиқ оғиз йиртар» мақолининг маъноси ҳам ана шунда! 1-«Далварзин» совхозининг шу тоифадаги раҳбарлари «қинғир ишнинг қирқ йилдан кейин ҳам қийиғи чиқади» деган ҳикматли гапга нега амал қилмас эканлар-а?! Ахир санамасдан саккиз деяверишилан ғўзаларни яхшилаб бўлмайди-ку!

«Шунча универсалчи ишлади, мана шунча ердаги ғўзани культивациядан чиқардик» деб ёлғон маълумотларга қўл қўйиган, кўзбўямачилик йўлига ўтиб олган ўша раҳбарлар кузда—ҳосил тарозига тушганда аттанг деб бармоқларини тишлаб қолишлари ҳақида бундоқ ўйлаб кўрсалар бўлмайдими?!

«20 июлда, — деб маълумот берибди совхознинг 8-бўлим бошқарувчиси ўртоқ Қўчқоров, — 20 гектар ердаги ғўза кўндалангига, 14 гектардагиси узунасига культивация қилинди». Бу тўғри маълумотми? Мутлақо йўқ! Чунки текширишда ўша куни бўлим бўйича бирорта ҳам универсал ишламаганлиги аниқланди. Хўш энди «бу қилинган иш» учун кимга ҳақ тўланди-ю, давлатнинг пули кимнинг кармонига ноўрин тушиб кетади, буни ўртоқ Қўчқоров билса керак! Аммо биз ўша ерларда ҳеч қандай культивация ўтказилмаганлиги, эгат оралари метиндай қотиб кетгани учун ғўзалар ўсишдан қолаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Бригадалардан, бўлимлардан берилаётган ана шундай қалбаки маълумотлар кам эмас, совхознинг план бўлимида 62 универсал бир кунда 560 гектар ердаги ғўзани культивация қилди деган рақамлар пайдо бўлганлигининг сири ҳам шунда. Аслида эса ўша куни фақат 10 та универсал билан 100 гектардан ортиқроқ ердаги ғўза культивация қилинган экан. Бригада ва бўлим бошлиқлари 10 га 100 ни қўшиб ёлғон маълумотларни бериш билан шуғулланмоқдалар. Совхоз директори ўртоқ Норматов шу каби қалбакичилик авж олиб кетганлиги туфайли ғўза парваришида қатор камчиликлар содир бўлаётганлигини ўйламайди, маълумотларнинг тўғри ёки нотўғрилигини текшириб кўрмайди, давлат маблағининг беҳуда сарф бўлаётганлиги тўғрисида қайғирмайди. Шу туфайли ғўза парвариши ҳаддан ташқари кечикмоқда. Бажарилаётган ишларнинг сифати эса мутлақо талабга жавоб беролмайди.

Биз иккинчи бўлимнинг ўртоқ К. Мирзаев бошлиқ бригадаси пахта далаларида бўлганимизда йирик карталарда культивация мендан кетгунча, эгасига етгунча қабилида шошмашошарлик билан ўтказилганлигини кўрдик. Аввало вақтидан ўтказиб юборилганлиги сабабли эгатларда кесак кўчиб, ғўза илдизларига шикаст етказилган бўлса, иккинчидан культивация жуда саёз ўтказилиб, кўчатларнинг таги яхши юмшатилмаган. Ёз бўйи қилинган меҳнатнинг ҳамма тақдири ҳал қилинаётган кунларда беҳуда кетаётганлиги кишини ранжитади.

Ғўзаси дуруст деб мақталган ўртоқ П. Хасанов бошлиқ бригадада ҳам бўлдик. Ғўзанинг бўйи бор. Кўки яхши-ю, ҳосил йўқ. Бунинг сабаби—сувга зўр берилгану, ишловга келганда оқсалган. Чеканка кечиктириб юборилган.

Шу кеча-кундузда ҳосилнинг калиди сувчилар қўлида. Аммо совхоз раҳбарлари буни унутиб қўйибдилар. Қатор бригадаларда илгари чанқатиб қўйилган ғўзалар эндиликда бостириб суғорилмоқда.

Олтинчи бўлимнинг ўртоқ Н. Чинешев бригадасида ғўзалар эгат ташлаб суғорилибди. Сувчилар «усталик» билан эгатларни номигa намлаб ўтибдилар. Ўша эгатларга селитр солинган экан. Ахир озуқа сув билан ғўза томирларига сингдирилмаса, унинг нима фойдаси бор. Бригада бошлиғи ўша карталарни ҳам суғорди деб маълумот берган. Сувчиларга мўмай ҳақ ҳам тўланган. Аслида эса ғўзаларни қондириб суғоришда нўноқлик қилаётган, тўғрироғи ўз манфаатини кўзлаётган бундақа сувчиларга ҳақ тўламасдан ишни брак қилиш керак эди.

Буларнинг ҳаммаси ўз-ўзини алдаш, совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилотининг ғўза парваришига етарли даражада амалий раҳбарлик қилмаётгани натижасидир.

Совхозда ҳали вақтида парвариш қилинмаганлиги сабабли ғўзаси гулга кирмаган бир неча 100 гектар ер бор, 1000 гектар ерда ғўза тупларида лоақал биттадан ҳам кўсак йўқ. Бунинг устига 15-20 процентга яқин майдонда мутлақо кўчат йўқ. Совхоз раҳбарлари мана шу ҳақда жиддий ўйлаб кўришлари, кўчат сийрак ерларнинг ғўзасини яхши парвариш қилиб, мўлжалдаги ҳосилни етиштиришга эътиборни кучайтиришлари керак. Агар аҳвол ана шундай қолаверса олинган юксак мажбуриятни бажариш хавф остида қолади. Ахир июль ойи ичида ҳар туп ғўзада камида 5-6 тадан кўсак бўлишини таминлайолмаган деҳқоннинг юқори ҳосил ҳақида ўйлаши беҳуда эмасми?

Совхоз раҳбарлари, шахсан ўртоқ Норматов ана шуни унутмасликлари керак. Қалбаки маълумотлар тўплаш ўрнига амалий ишга ўтиш лозим. Техникадан унумли фойдаланиш, ишчи кучларини дала ишларига тўла жалб этиш ва ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юбориш зарур.

Қардош Тожикистон республикаси пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари 1-«Далварзин» совхози пахтакорларига шу маслаҳатларни берадилар ва камчиликлар тезда тугатилади, деб ишонадилар.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг ўртоқ Б. Маманов бошлиқ бригада аъзолари 71 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Суратда: бригада бошлиғи ўртоқ Баҳрол Маманов. В. Салов фотоси.

Тюпкочилар сафи кенгаймоқда

(ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИГА ОБЗОР)

Ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашнинг афзаллигини амалда синаб кўрган ва уни дадиллик билан қўлланаётган жуда кўп колхоз, совхоз ва бригадаларнинг кенг майдонларида ҳар туп ғўза бўлиқ ва бақувват ўсиб, мўл ҳосил тўпламоқда, ҳар шохда кўплаб кўсак вужудга келмоқда.

Бу йил янгидан ташкил қилинган ва муваффақиятли иш олиб бораётган трактор-далачилик бригадалари кенг майдонларда қўл меҳнатини жуда камайтирган ҳолда мўл ҳосил етиштираётирлар. Улар икки томонлама ишлагандан сўнг культиваторнинг иш органлари қирқа олмаган, ғўза тупларига жуда яқин ўсган бегона ўтларни суғорилгандан сўнг илдизи билан юлиб ташлашни уюштириб жуда тўғри иш қилаётирлар.

Мана шулар ҳақида газетхонлардан редакциямизга жуда кўп хатлар келиб турибди.

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг илғор механизатори Мингали Исломов деб ёзади,— ўртоқ **С. Худойберганов,** — универсални моҳирлик билан бошқариши, ғўза қатор ораларини икки томонлама сифатли ишлаши билан обрў қозонган. У, колхознинг Эгам Тошев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасида хизмат қилади. М. Исломов бригада майдонларидаги ғўзаларни ҳозиргача 4 марта узунасига ва кўндалангига ишлади. Ғўзаларда мўл ҳосил тўпланишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётир.

Шу райондаги Сталин номли колхозда ишлаётган, ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлашнинг усталари Карим Бакрадзе, Бектемир Қурбонов, Аблай Бурамедовларнинг белгиланган нормани сифатли қилиб ошириб бажараётганликлари тўғрисида ўртоқ **Д. Нурмирзаев** хат ёзиб юборган.

«Пискент» совхози 1- бўлимининг Ғ. Эшонқулов бошлиқ бригада аъзолари парвариш қилаётган ғўзалар ўтган йилга қараганда анча яхши ўсмоқда ва мўл ҳосил тўпламоқда. Бригада аъзолари бунга дастлаб ғўза қатор ораларини икки томонлама сифатли ишлашни тўғри ташкил этганликлари натижасида эришганликларини яққол сезмоқдалар. Бригаданинг моҳир механизатори Абдували Ўрозов, агар универсал усталик билан бошқарилса, уни ғўза қатор оралари бўйлаб кўндалангига олиб юрилганда ҳам ғўзани сира нобуд қилмаслик мумкин эканлигини амалда кўрсатаётир. Бўлимда хизмат қилаётган механизаторлардан М. Шерматов, М. Фозиловлар ҳам М. Ўрозовдан намуна олиб икки томонлама ишлашда юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Бу тўғрида ўртоқ **О. Эшонқулов** хабар беради.

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхозда ишлаётган Муслим Рихсиев, Чиноз районидаги Сталин номли колхоздан С. Абдукаримов, Қ. Назаров, «Қизил Октябрь» колхозидан С. Искандаров, П. Давлатов, Мирзачўл районидаги «Ленинизм» колхозида ишлаётган А. Абдуқаҳҳоров каби илғор, ўз ҳунарларини беками-кўст эгаллаб олган механизаторлар пахтакорларнинг қўл меҳнатини енгиллаштираётирлар, ғўза қаторларини икки томонлама сифатли ишлаб, мўл ҳосил тўпламоқдалар. Бу ҳақда **Қ. Собиров, С. Алиев, Р. Раҳимов, Ж. Қувондиқов** ва **Ж. Хўжамуродов** ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

Шунингдек, кўпчилик районларда трактор-далачилик бригадаларининг иш методларини қўлланиб, кенг майдонларда асосан механизация ёрдамида мўл ҳосил етиштираётган бригадалар ҳам жуда кўп. Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг Ж. Латипов, Ф. Суяров, Бекобод районидаги Энгельс номли колхознинг А. Аҳмедов, Н. Сафаров, Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхозининг О. Қўйчиев, Сирдарё районидаги Ворошилов номли колхознинг А. Хайриддинов ўртоқлар бошлиқ далачилик бригадалари ана шундай бригадалар жумласига киради. Бу тўғрида **К. Номозбоев, Р. Юнусалиев, О. Отажонов** ва **Б. Кенжаев** ўртоқлар хат ёзиб юборганлар.

Дала шийпонлари намунали ҳолга келтирилсин

Ғўза парваришининг ҳозирги ҳал қилувчи масъулиятли даврида пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, дала шийпонларини колхозчилар ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларнинг чинакам марказига, улар унумли меҳнатдан кейин ҳузур қилиб дам оладиган жойга айлантириш муҳим аҳамиятга эга.

Шундай бўлгани ҳолда Ўрта Чирчиқ районидаги Сталин номли колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ Дадабоев) бу масаланинг моҳиятига ҳали етарли баҳо бермаётир. Колхозда 12 та далачилик бригадаси бор. Буларнинг кўпчилигидаги дала шийпонлари жиҳозланмаган, шиор, плакатлар билан безатилмаган. Колхознинг У. Ҳасанова ва Б. Пўлатов ўртоқлар бошлиқ бригадаларини ҳисобга олмаганда, қолган бригадаларнинг бирортасида колхозчилар бемалол дам оладиган, уларга маданий хизмат кўрсатадиган дала шийпонларини учратмайсиз. Ҳатто коммунист Ҳ. Қудратиллаев бошлиқ бригадада дала шийпонининг ўзи йўқ. Шунинг учун ҳам бу бригада аъзоларининг бир қисми тушки дам олиш пайтларида омонатгина қўндирилиб қўйилган чайлада дам оладилар, кўпчилик колхозчилар эса иш жойидан анча узоқда бўлган ўз уйларига бориб дам олиб қайтишга мажбур бўлмоқдалар. Бу ҳол иш унумига маълум даражада салбий таъсир кўрсатмоқда.

Қўчқор Худойберганов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг дала шийпони ҳам талабга мутлақо жавоб бермайди. Бу ерга газета ва журналлар ўз вақтида келтирилмайди, колхозчи ёшлар ўртасида оммавий агитация ишлари мунтазам олиб борилмайди.

Колхоз партия ташкилоти пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг тақдири ҳал қилинаётган шу кунларда юқорида баён этилган камчиликларга узил-кесил барҳам бериб, колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириши, дала шийпонларини бу ишларнинг чинакам марказига айлантириши керак.

У. ҲАСАНОВ.

Қардош тожикистонлик пахтакорлар Ўртасарой район Ленин номли колхозининг ўртоқ Н. Пак бошлиқ бригада ғўзаларини кўриб мамнун бўлишди. Суратда: Тожикистон пахтакорлари вакилларидан бир группаси Н. Пак бошлиқ бригада ғўзаларини текширмоқдалар. Олдинги қаторда Шаҳритуз районидаги Жданов номли колхоз раиси М. Қодиров ва бригадир Н. Пак ўртоқлар. В. Панов фотоси.

Комсомол-ёшлар ғайрати

Ленин номли колхоз Янгийўл районидаги энг йирик ва юқори ҳосилли қишлоқ хўжалик артелларидан ҳисобланади. Колхозда бу йил 3014 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш учун ғўза парвариши ҳар тарафлама кучайтирилмоқда. Шонани гулга, гулни эса тўқ кўсакларга айлантириш тадбирлари амалга оширилаётир. Бу соҳада комсомол-ёшлар бошқаларга ўрнак бўлиб, астойдил ишламоқдалар. 800 дан ортиқ комсомол аъзоси, 200 га яқин ёшлар ўзаро мусобақалашиб ғўзаларни сифатли культивация қилишда, чопишда, озиқлантириш ва суғоришда яхши натижаларга эришаётирлар.

Колхозда 3 та комсомол-ёшлар бригадаси, 10 дан ортиқ звено бор. Шу кунгача барча майдонлардаги ғўзаларни уч марта комплекс парваришдан чиқарган комсомол-ёшларнинг пахта далаларида бўлган киши жуда хурсанд бўлади.

Айниқса, меҳнатни яхши ташкил қилган Жаъфарали Дўланбоев, Хожимаҳамад Норматов, Мели Мирзакаримов ўртоқлар бошлиқ звеноларда ғўзаларнинг авжи яхши. Звено бошлиқларининг ўзлари сувчилик қилаётган карталарнинг ҳар туп ғўзасида 4-5 тадан тўқ кўсак бор. Ҳозир ана шу звеноларнинг аъзолари ой охиригача тўртинчи комплекс парваришни тамомлаш учун курашмоқдалар.

Комсомол-ёшлар чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасида ҳам бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар. Калинин район комсомол ва ёшларининг ташаббусига қўшилган бу колхоз комсомолларидан 40 киши Келес массивида фидокорона меҳнат қилиб, 1200 тоннадан ортиқ пичан ўриб ғарам қилдилар. Комсомоллардан Бўрибой Эшматов, Ҳаким Қўшоқов, Баҳодир Одилов, Тоштан Жалилов ўртоқлар пичан ўриш ва ғарам қилишда мақтовга лойиқ иш қилдилар.

— Биз август ойи ичида ҳам,— дейди колхоз комсомол-ёшлари, — астойдил ишлаб ҳосилга-ҳосил қўшиш учун курашамиз. Ленин комсомолининг 40 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оламиз.

Ф. ШАХРОМОВ.

Газеталар хабар қилади...

▲ Янгийўлдаги медицина ўқув юртини 100 га яқин йигит ва қиз муваффақиятли тамомлаб чиққан эди. Ҳозир улар Чирчиқ, Оҳангарон, Мирзачўл шаҳарларида, шунингдек Қашқадарё, Сурхондарё ва Самарқанд областларининг шаҳар ва қишлоқларида ишламоқдалар.

(«Янгийўл»).

▲ Кечқурунлари Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг кутубхонаси гавжум бўлади. Ўнлаб колхозчи китоб, газета ўқишади. 20 минг сўмликка яқин китобга эга бўлган бу кутубхона борган сари янги адабиётлар билан бойитилмоқда. Китоблар орасида Шарқ мамлакатлари халқларининг ҳаётидан ёзилган кўпгина асарлар ҳам бор.

(«Коммунизм учун»).

▲ Қуйи Чирчиқ районининг ўқитувчилари дала ишларига актив қатнашиб, колхозчиларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. «Қизил шарқ» колхозидаги 22 ўқитувчи айниқса, яхши ишлаётир. Улар 4 кун ичида 18 гектар ердаги жут-канопни сифатли чопиқдан чиқардилар.

(«Колхоз ушқыны»).

▲ Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводининг цехлари янги ускуналар билан жиҳозланаётир. Яқинда механика-темирчилик цехига Рязань шаҳридан «163» маркали янги станок келтирилди. Станокнинг ишга туширилиши деталлар тайёрлашни анча кўпайтиради.

(«За металл»).

▲ «Чирчиксельмаш» заводи 3-йигирув-механика цехи касаба союз комитети ишчилар ва хизматчиларнинг яхши дам олишларига катта аҳамият беряпти. Цех ишчилари дам олиш кунлари коллектив бўлиб, Бўстонлиқнинг Сойлиқ ва бошқа хушманзарали ерларига бориб, дам олиб қайтмоқдалар.

(«Сельмашевец»).

▲ Верхне-волинск район матлубот жамияти пайчиларнинг I-IV синфларда ўқийдиган болаларини ўқув қуроллари билан бепул таъминлаш ҳақида қарор қабул қилди. Ҳозир пайчиларнинг болалари ҳисобга олиняпти.

(«Коммунизм тонги»).

▲ «Ташкенткабель» заводининг социалистик шаҳарчасида ташкил этилган бичиш-тикиш тўгараги машғулотлари намунали ўтказилмоқда. Тўгаракка уй-рўзғор иши билан шуғулланувчи ўртоқ Маҳкамова раҳбарлик қилаётир. Ҳозир уй-рўзғор иши билан банд бўлган 200 га яқин хотин-қиз болалар ва катталар кийимини бичиш-тикишни ўрганиб олдилар.

(«За электрофикацию»).

▲ ВЛКСМ Марказий Комитетининг чақириғига амалий жавоб берган Тошкент тўқимачилик институтининг 100 дан ортиқ ватанпарвар комсомол-ёшлари ғалла ўрим-йиғимида қатнашиш учун Қозоғистоннинг қўриқ ерларига жўнаб кетдилар. Улар орасида Умарбеков, Маматкаримов, Тўхтабоев каби студентлар бор.

(«Текстильщик»).

ИЧКИЛИКБОЗЛИК ВА БЕЗОРИЛИККА ҚАРШИ КУРАШ — БУТУН ЖАМОАТЧИЛИК ИШИ

„Безорига орамизда ўрин йўқ“

Тун. Қўшни хонада бирдан қийчув кўтарилди. Маҳкамбой яна ичиб келиб тўпалон қилаётганга ўхшайди, деб дилидан ўтказди Усмон ака. Сўнгра у қўшниларни бошлаб, тўполон кўтарилган уйга кирди. Маҳкамбой ҳақиқатан ҳам кайф қилиб келиб, уйидагиларга тинчлик бермаётган экан. У, хотинига «сен менинг ўртоғимга нега кўзингни қисдинг», деб дўқ урибди. Отаси ажратмоқчи бўлганида Маҳкамбой унга пичоқ олиб югурган. Шунинг устига Усмон акалар киришди...

Маҳкамбой Муҳаммаджонов Октябрь районидаги Сағбон кўча 160-уйда туради. У ҳеч қаерда ишламасдан, майда ҳунармандчилик билан шуғулланиб тирикчилик ўтказар эди. Маҳкамбой деярли ҳар куни ичиб келиб тўпалон қилишни ўзига одат қилиб олган.

Маҳалла меҳнаткашлари, 5-бўлим милиция ходимлари Маҳкамбой билан бир неча бор суҳбатлашиб, уни тартибга чақирдилар. Лекин у ўз билганидан қолмади, ичиб келиб турли баҳоналар билан тўпалон қилди, жанжал чиқараберди. Маҳкамбойнинг бу қилмишларидан безор бўлган маҳалла меҳнаткашлари, унинг отаси ва хотини бу безорини тийиб қўйиш тўғрисида ниҳоят район ижроия комитетига арз қилдилар.

Ўтган чоршанба куни меҳнаткашларнинг ана шу талабларига биноан Октябрь районидаги Иттифоқ маҳалласининг қизил чойхонасида Маҳкамбой устидан очиқ суд бўлиб ўтди. Жамоатчилик ичкиликка муккасидан кетган, одамгарчиликни унутган Маҳкамбойнинг хулқ-атворини муҳокама қилди. Маҳалла меҳнаткашларидан Султонхўжа Қосимхўжаев, Комилжон Орифжонов, Алим Раҳимов, Усмон Икромов ўртоқлар сўзга чиқиб, бундай безорига орамизда ўрин йўқ, дейишди.

Шу маҳалланинг участка вакили ўртоқ Хусанов ҳам сўзга чиқиб, жуда ҳақ гапни айтди. У айтдики, ҳеч қаерда ишламасдан бундай ичкиликбозлик билан шуғулланадиган, теккакга-тегиб, тегмаганга кесак отадиган безорилар маҳалламиздан яна топилади. Илёс Икромов, Зикир Ориповлар шулар жумласидандир. Бу ўртоқлар ҳам ўзларининг хулқларини яқин кунлар ичида тузатиб олмас эканлар, жамоатчилик уларга ҳам тегишли чора кўради.

Шундай қилиб, Октябрь районидаги Иттифоқ маҳалласи меҳнаткашларининг умумий йиғилишида Маҳкамбой Муҳаммаджонов республика Олий Советининг «Жамият учун зарарли текинхўр унсурларга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги қонунига биноан 5 йил муддатга сургун қилинди.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Ичсам мени одам деманг!

(БИР ШИЛҚИМ ИЧКИЛИКБОЗНИНГ ТАВБАСИ)

Ичкилик куйида юрганларни сиз ҳамдам деманг,
Бир куни бўлгай менинг дардимга ул малҳам
деманг,
Кимки ичса сиз уни соғлом тани, бардам деманг,
Элга содиқ, ишда чаққон, эларо илдам деманг.
Қалби тоза, соф фикру ақли ўткир ҳам деманг,
Энди асло ичмайин, ичсам мени одам деманг!
Мен бошимдан ўтганин, тингланг, этай сизга баён.
Ёш эдим, қўлларда қувват бор эди, соғлом бу
жон,
Одат этдим ичкиликка, ўзни билдим паҳлавон,
Оқибат этди мени пажмурдаю майриқ бу он,
Қолмади танда мажолу юзда йўқ қондан нишон.
Энди асло ичмайин, ичсам мени одам деманг!
Бошласам этди давом пиртакдану пиртаккача[1]
Тўхтамай ичдим, сотиб костюму шим,
кўйлаккача,
Ҳар куни ётдим қотиб, лойга ботиб няккача,
Манглайим ғурра, қирилган, қонталаш
тирсаккача,
Бўлдилар улфат менга кузғун, кучук,
читтаккача,
Энди асло ичмайин, ичсам мени одам деманг!
Айлади «юз-юзта»лар хуш, ихтиёримдан жудо,
Ҳамда қилди обрўю номус-оримдан жудо,
Онла, ширин ҳаёту барча боримдан жудо,
Рўзғору хону мон, қувват мадоримдан жудо,
Мансабу илму ҳунар ҳам касбу коримдан жудо.
Энди асло ичмайин, ичсам мени одам деманг!
Этгуси нафсингни ғор, гар этсанг одат ичкилик,
Ҳар нафас бошлар ёмон йўлга касофат ичкилик,
Туғдирар қайга қадам қўйсанг жиноят ичкилик,
Ёғдирар шаънингга юз минг-минг маломат
ичкилик,
Айлагай умринг хазон бевақту соат ичкилик,
Энди асло ичмайин, ичсам мени одам деманг!

[1] Пиртак — халқ тилида якшанба.

А. ҲУШЁР.

Рационализаторлар сони кўпаймоқда

«Ташавтомаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари орасида рационализаторлар ва ихтирочилар сони тобора кўпаймоқда. Улар томонидан тушган таклифларнинг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши кўплаб маблағларни тежаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш имконини бермоқда.

Ўтган йили 100 га яқин рационализаторлик таклифлари тушиб, уларнинг 63 таси амалга оширилган эди. Бу заводга 300 минг сўмдан ортиқ фойда келтирди. Завод коллективи 1958 йилда рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш эвазига давлатнинг ками билан 350 минг сўмлик маблағини тежаш мажбуриятини олган эди. Коллектив ўз сўзининг устидан чиқиш учун астойдил курашиб, яхши натижаларга эришаётир. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида 95 та қимматли таклиф тушди. Унинг 27 таси ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, 170 минг сўм фойда олинди.

Рационализаторлардан Н. Урсов, Н. Колябин, А. Ромалис, А. Лисицин ва бошқа новатор ишчиларнинг таклифлари айниқса катта аҳамиятга эгадир.

Заводда рационализаторларга доимий ёрдам бериб турувчи консультация бюроси ишламоқда. Бу бюро юқори малакали инженер раҳбар ходимларни ўзига бирлаштирган бўлиб, рационализаторлик ҳаракатини оммалаштириш йўлида катта ишлар қилмоқда.

М. БОЛТАБОЕВ.

Меҳнаткашларнинг талаби қондирилди

Тошкентдаги Навоий кўчасининг Далазор проездида кўпгина аҳоли яшайди. Лекин шунга қарамай, бу территорияда маданий буюмларни ремонт қиладиган устахона йўқ эди. Кишилар бузилган приёмник, магнитофон ва бошқа маданий буюмларни шаҳарнинг узоқ чеккаларидаги устахоналарга олиб бориб ремонт қилдиришга мажбур бўлар эдилар. Ана шу қийинчиликни бартараф қилиш учун меҳнаткашлар «Ташпромсовет»дан шу атрофда устахона очиб беришни талаб қилдилар.

«Ташпромсовет» бу талабни назарга олиб, «Красний часовщик» артелининг филиали 29-соатсозлик устахонасини кенгайтириб, унда радиоприёмник, магнитофон ва бошқа маданий буюмларни ремонт қиладиган бўлим очди. Шу кунларда бу бўлим турли буюмларни гарантия билан ремонт қилмоқда. Меҳнаткашлар устахона хизматидан яхши фойдаланмоқдалар.

М. МАҲКАМОВ.

Қисқа сатрларда

◆ **Чирчиқ.** Қаттиқ қотишмалар заводи посёлкасида яқинда 200 дан ортиқ хонага эга бўлган кўп қаватли уй-жой бинолари битказилиб, фойдаланишга топширилди.

Р. Байзакова.

◆ **Орджоникидзе.** Район марказида янги хўжалик моллари магазини биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Шунингдек, бу ерда янги нонвойхона ҳам ишга туширилди.

Н. Қаюмов.

◆ **Сирдарё.** Тарас Шевченко номли колхоз правлениеси томонидан 13 та тайёр фин уйлари сотиб олинди. Ҳозир колхоз аъзолари ана шу янги уйларга кўчиб кирмоқдалар.

С. Худойберганов.

◆ **Октябрь.** Райондаги «Коммунизм» колхозида бошланғич ДОСААФ жамияти ташаббуси билан шофёрлар тайёрлаш курси очилди. Ҳозир курс машғулотларига 35 киши қатнашмоқда.

Х. Ботиров.

ЭРКАТОЙЛАР ИЗЗАТДА

Суратда: тарбиячи Н. Пак эркатойлар орасида.
В. Панов фотоси.

Тонг отиб, қуёш заррин нурларини гуркираб яшнаётган пахтазорга соча бошлади. 30 чоқли эркатойни олиб бораётган шофер машинани авайлаб бошқарар, имкони борича текис йўлдан юришга ҳаракат қиларди. Унинг қулоғида.

— Эҳтиёт бўл, Ашур. Ҳаммаси ёш бола, урунтириб қўйма, — деган сўзлар жаранглаб турарди. Бу сўзларни колхоз раиси билан болаларнинг оналари унга қайта-қайта тайинлашган эди. Ашур колхозчиларнинг фарзандларини янги боғчага олиб боряпти. Ҳар куни уйма-уй юриб эркатойларни машинасига чиқаради, яслига олиб боради, кечқурунлари эса уларни уй-уйларига элтиб қўяди. У билан бирга тарбиячи Мария Пак, Надежда Клачкова ҳам бирга бўлишади.

— Қўзичоқларим, мана, боғчага ҳам келдик, — деди Надежда опа. Болалар қувончи беҳад. Опаларининг ёрдами билан машинадан тушиб боғчага киришди. Уларга боғча кийимлари кийгизилди.

Қувноқлар нонушта қилиб олишди. Кейин турли ўйинлар, қизиқарли машғулотлар билан банд бўлишди. Роҳат қилиб ухлашади. Тарбиячилар эса уларга парвона.

Улар Ўртасарой районидаги Сталин номли колхоз аъзоларининг фарзандларидир.

Колхоз яқинда янги типдаги намунали доимий болалар боғчаси ташкил қилди. Колхоз правлениеси ўз идорасининг биносини боғчага бўшатиб берди. Яна 25 минг сўм сарфлаб, турли инвентар, кийим-кечак ва ўйинчоқлар олиб берди. Яхши жиҳозланган 6 хонада 50 га яқин бола дам олмоқда.

Боғчада эмизикли болалардан тортиб 3-4 яшарга етиб қолган қувноқлар ҳам тарбияланмоқда.

Колхозда болалар боғчасининг ташкил этилиши оналарга катта қулайликлар туғдирмоқда.

Уч фарзандини боғчага жойлаштирган Марҳамат Мирзаева колхознинг 11-бригадасида фидокорона ишлаб, кундалик нормасини 1,5 ҳиссадан бажараётир. Башорат Тўхтасинова эса ўғилчаси Қўчқор билан қизчаси Мукамбарни боғчага жойлаб, ўзи ғўза парваришида актив қатнашмоқда. Бундайлар жуда кўп.

Тушки дам олиш пайтида қизчасини эмизгани боқчага келган Мухтабар опа юмшоқ креслога ўтириб, уч ойлик Муҳаббатни бағрига босди. Боқчадаги тартиб, озода хоналар, юмшоқ ўринлар, оппоқ чойшаблар онанинг кўнглини кўтариб юборди.

Колхоз правлениеси боқчани зарур нарсалар, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб турибди. Болаларга ҳўл мева, сабзавот, сут, тухум берилмоқда. Қувноқлар иззатда, роҳат қилиб тарбияланмоқдалар. Бундан колхоз аъзолари мамнун.

Ф. УСМОНОВА.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„Колхозчиларга маданий хизмат яхшиланди“

Бекобод районидаги «Большевик» колхози аъзоларидан бир группаси колхоз раҳбарларининг дала шийпонларига эътибор бермаётганлиги, уларда радиоприёмник, шиор, плакатлар йўқлиги, кундалик газета ва журналларнинг ўз вақтида келтирилмаётганлиги, айрим шийпонларда эса иссиқ овқат ташкил этилмаганлиги ҳақида редакциямизга хат ёзиб юборган эдилар. Редакция текшириш ва ёрдам бериш учун хатни Бекобод район партия комитетига юборди.

— Хатда кўрсатилган фактлар, — дейилади район партия комитети секретари ўртоқ Кимнинг жавоб хатида, — тўла тасдиқланди ва бу масала шу йил 8 июлда аввал колхоз партия бюросида, сўнгра колхоз правлениеси йиғилишида кенг муҳокама қилинди.

Колхозда маданий-маиший хизматни яхшилаш учун мавжуд дала шийпонлари ремонт қилинди ва жиҳозланди. Ҳозир ҳамма бригадаларда иссиқ овқат ташкил этилиб, уларнинг сифати ва хиллари кўпайтирилди. Район партия комитети бюросининг аъзоси ўртоқ Абдураззоқова колхозда оммавий-сиёсий ишларни яхшилаш, турли темаларда мазмунли, қизиқарли лекциялар, кино ва концертлар ташкил этиш тадбирларини кўрди.

Бундан ташқари колхоз правлениеси клуб биносини тезда қуриб тугатиш ҳамда уни август ойининг охирида фойдаланишга топшириш ҳақида конкрет қарор қабул қилди.

Булар Тошкентда қурилаётир

Республикамиз пойтахтида яшовчи аҳолининг талабларини ҳисобга олиб, Тошкентда янги-янги савдо тармоқлари ва умумий овқатланиш корхоналари қурилмоқда. Бундай муассасаларни қуриш ишлари билан «Узторгстроймонтаж» тресги шуғулланмоқда. Трест бинокорлари шу йилнинг ўзида Куйбишев кўчасида «Баҳор» ресторани, Тельман номли паркда ёзлик ресторан, шунингдек бир қанча савдо тармоқлари биносини қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Йил охиригача Тошкентда яна бир қанча ана шундай янги ҳашаматли бинолар қад кўтаради. Ҳозир Тельман паркида қурилаётган қишлик ресторан, Туркқўрғон кўчасида қад кўтарган озиқ-овқат магазини бинолари битиш арафасида турибди. Магазин холодильник установкалари билан ускуналанади. Сентябрь ойида Октябрь районида қурилаётган универсал магазин ишга туширилади. Бу магазинда миллий товарлар билан савдо қилинади. Шу районда 100 кишига мўлжалланган ошхона қурилиши бошлаб юборилди. Шунингдек, яна бир ошхона қурилишининг техник ҳужжатлари тайёрланмоқда. Бу умумий овқатланиш корхонаси Салор бўйида — «Динамо» стадионида қурилади.

Киров майдонининг реконструкция қилиниши натижасида бу жой шаҳарнинг кўркам сайргоҳига айланди. Ана шу майдонда ошхона, озиқ-овқат магазини, газ сувлар павильони қуриш мўлжалланмоқда.

Н. СЕРГЕЕВ.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда

Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводида кўпгина ишчилар махсус техника маълумотига эга эмас эди. Уларда тажриба етарли бўлса ҳам, лекин шу кунлардаги ишлаб чиқаришда мастер ёки нормировщик бўлиб ишлаш учун бунинг ўзи кифоя қилмай қолди.

Шунинг учун ҳам завод кадрлар тайёрлов бўлими томонидан кечки машинасозлик техникуми ҳузурида уч йиллик курс очилган эди. Унда 40 га яқин ишчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, техник билимга эга бўлди. Битирувчилар яқинда диплом ишларини ёқлаб, курсни муваффақият билан тамомладилар.

Ҳозир курсда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиётганлар сони тобора ортаётир.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Колхозда қурилиш ишлари кучайтирилмоқда

Мирзачўл районидаги «Ленинизм» колхозида бу йил қурилиш ишларига катта эътибор берилаётир. Колхоз территориясида 2,5 километр узунликда йўл қуришга киришилди.

Колхоз правлениесининг қарори билан бригада бошлиқларига кўп хонали янги типдаги уй-жой биноси қурилмоқда. Бундан ташқари колхоз аъзоларидан 15 хўжалик якка тартибда уй-жой қураётир.

Колхозда ҳосилдорликни ошириш, ер шароитини яхшилаш мақсадида 100 минг кубометр ҳажмда ариқ-зовурларни тозалаш, қазиш ишлари бошлаб юборилди. Бу ишда Мирзачўл экскаватор станцияси катта ёрдам бераётир.

БУТУНИТТИФОҚ БИНОКОРЛАР КУНИ ОЛДИДАН

Заводнинг умумий кўриниши.

Пахтадек оппоқ, кўркам уйларда яшашга нима етсин. Хилма-хил нақшлар билан безалган, шифт ва деворлари электр нурларида ярқираб турган уйларга боқсанг, баҳридилинг очилиб, роҳатланасан, киши.

Салобат билан қад кўтариб турган бундай ҳашаматли бинолар, маданий-маиший муассасаларнинг ҳусни-га-ҳусн, чиройига-чирой қўшишда ганчнинг аҳамияти катта.

Шунинг учун ҳам биз ганч ишлаб чиқарадиган завод коллективи, унинг меҳнати билан яқиндан танишмоқчи бўлдик. Катта дарвозадан кириб, трубалари мовий осмон қучоғига ёриб кирган цехларга томон яқинлашиб бордик. Кенг, теп-текис, асфальт йўлдан уёқ-буёққа қатнаб турган автомашиналар ҳаракати завод коллективининг фидокорона меҳнат қилаётганидан дарак берарди. Ганч, гипс плиталари, бемит каби қимматбаҳо бинокорлик материаллари ортилган машиналар қурилиш объектлари томон шошилардилар.

Сочларига оқ оралаган завод бош инженери Евгения Сергеевна Корчмарек бизни очиқ чеҳра билан қарши олиб, завод ҳақида айрим маълумотлар бергач, ишлаб чиқариш процесслари билан мукаммал таништириш мақсадида ганч тайёрланаётган цехга бошлади.

Цехда меҳнат авжига чиққан, барча машина ва механизмлар бир меёрда ишламоқда. Транспортёрлар хомашё ва ундан тайёрланган маҳсулотни белгиланган жойга тинмай узатиб бермоқда. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг барча процесслари тўла механизациялашган, вагонларда келтирилиб бункерга тўкилган хомашё бир қанча агрегатларда ишланиб, бир неча соатдан сўнг иккинчи томондан ганч бўлиб чиқмоқда.

— Ана шу агрегатлар бир-бири билан узвий боғлиқ, агар уларнинг биронтаси ишдан чиқиб ёки бузилиб қолса борми, — дейди Евгения Сергеевна, — бутун цехда иш тўхтайди. Бу ишчиларнинг ҳар биридан ўз ишига зийраклик билан қараш, механизмларнинг майда-чуйда деталларини яхши билиш ва уларни моҳирлик билан бошқаришни талаб этади.

Қайси бир ишчи олдига бормайлик, унинг меҳнатини кўриб, ҳавасимиз келарди. Ўз касбининг моҳир усталари бўлган ишчилар мураккаб механизмлардан унумли фойдаланиш ҳамда республика қурилишларига кўплаб бинокорлик материаллари етказиб бериш учун астойдил ҳаракат қилардилар.

Цехда мавжуд бўлган тўртта печда ганч тайёрланадиган хомашё — оқ тош 165 градус иссиқликда куйдирилади. Бу энг мураккаб процесс бўлганлиги учун ҳам уни бригадир Тазетдинова ўзи бошқармоқда. Бракка барҳам бериш ва маҳсулот сифатини яхшилаш гарови — иссиқлик температурасининг ўзгармаслиги ва хомашёнинг ўз вақтида етказиб турилиши эканлигини яхши тушунган Фарида печларни бошқариш билан бир қаторда, транспортёрлар ҳаракати ва кочегарлар ишидан доимо хабардор бўлиб туради.

Ганч цехининг бригада бошлиғи Фарида Тазетдинова транспортёр ёнида.

Фаридадан бригада муваффақиятларининг «сири»ни сўраганимизда, у тортиниб:

— Буни мендан кўра бош инженеримиз яхшироқ билади, у киши айтиб берақолсинлар, — деди.

— Фаридахон шунақа, мақтанишни ёмон кўрадиганлардан, — деди Евгения Сергеевна.

Муваффақият «сир»лари ҳақида нимани айтиш мумкин? Бригадада меҳнатнинг яхши ташкил этилиши, ишчиларнинг қобилиятларига қараб жой-жойига қўйилиши, ҳар бир ишчи меҳнат интизомига қатъий амал қилиши, илғорлар методининг қўлланилиши — мана буларнинг ҳаммаси муваффақият «сир»ларидир. Бу ҳар бир сменада топшириққа нисбатан бир неча тоннадан ортиқ ганч ишлаб чиқаришни таъминламоқда.

— Майдалаш машинисти Соҳиба Гилмуддинова, тегирмон бошқарувчиси Борис Скульский, кочегар Уйғун Ахтаев, слесарлардан Маҳмуд Мадаминов, Саид Холқўзиевлар бригадамиз муваффақиятларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар, — деб қўшиб қўйди Фарида.

Бемит тайёрлаш цехининг прессловчиси Наталья Чёрная, битум қуювчи Маша Парфеноваларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бу икки дугона секундларни тежаш эвазига ҳар сменада нормадан ташқари кўплаб маҳсулот тайёрламоқда.

— Заводимизнинг истиқболи жуда катта, — дейди Евгения Сергеевна. — Ганч ишлаб чиқариш икки баравар кўпаяди, ҳар йили 2 миллион квадрат метр ганчли қуруқ сувоқ материали ишлаб чиқарувчи махсус цех ташкил этилади. Бундан ташқари йирик ганч панеллари ишлаб чиқарувчи завод барпо қилинади. Йирик панеллар уй-жой, маданий-маиший муассаса бинолари қурилишини индустрлашда катта аҳамиятга эга бўлиши билан бирга, қурилиш ишлари харажатини 15-20 процент арзонлаштиради. Бино деворларига ғишт ётқизишни 40 процентгача камайтириб, меҳнат унумдорлигини 25-30 процент оширади.

Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши бинокорлик материаллари Бошқармасига қарашли Тошкент ганч заводи ўз маҳсулотларини жуда кўп шаҳар ва қишлоқларда олиб борилаётган қурилишларга етказиб бермоқда. Тошкент, Янгиер, Олмалиқ, Чимкент шаҳарлари, кўпгина районлардаги қурилиш ташкилотлари ганч, девор плиталарини шу ердан олмоқдалар. Коллектив шу йилнинг ўтган ойлари ичида давлат планини ортиғи билан бажарди. Йил бошидан бери топшириққа қўшимча равишда деярлик 2,5 минг квадрат метр девор плиталари, 10 минг квадрат метр бемит, 400 тонна ганч ишлаб чиқарди ва 200 минг сўм маблағ тежаб қолди.

Плита цехининг бригадири Т. Желяева ишчилар билан тайёрланган янги маҳсулотларнинг сифатини кўздан кечирмоқда.
В. Панов фотолари.

Завод инженер-техник ходимлари ва ишчилари яқинлашиб келаётган Бинокорлар кунини қурувчилар билан биргаликда муносиб кутиб олиш учун янада унумли меҳнат қилмоқдалар.

М. МИРҲАМИДОВ,
Ў. ҒОЗИЕВ.

Ижодкор коллектив

Суратда: оркестрнинг бадиий раҳбари Юнус Ражабий ва оркестр коллективи декадага бағишланган янги асарларни муҳокама қилмоқдалар. В. Панов фотоси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Радио ахборот ва телевидение бошқармасининг халқ чолғу асбоблари оркестри ташкил этилганига қарийб бир йилча бўлиб қолди. Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон ССР халқ артисти Юнус Ражабий раҳбарлик қилаётган бу оркестр ана шу қисқа вақт ичида бир қанча ижодий ишлар қилди.

Оркестрнинг 41 чолғучиси, 8 ашулачиси бор. Оркестрга Саиджон Калонов, Ғанижон Тошматов, Комилжон Жабборов, Наби Ҳасанов, Фахриддин Содиқов, Жўрабек Сайдалиев, Шоқосим Шожалилов ва Ориф Қосимов каби кўзга кўринган санъаткорлар жалб қилинган. Шунингдек Тошкент давлат консерваториясини битириб чиққан олий маълумотли ёш кадрлардан Эргашев, Бобохонов ва Шарафиддинов ўртоқлар ҳам ишлаб турибди. Оркестрга Ўзбекистон ССР халқ артисти Дони Зокиров ва Тошкент давлат консерваториясини битириб чиққан Рўзимбек Муродов дирижёрлик қилмоқдалар. Солистлардан Берта Давидова, Ортиқхўжа Имомхўжаев, Ориф Алимаҳсумов, Карим Мўминов, ёш салистка Ҳадяхон Юсупова ижро этаётган ашулалар халқимизга ғоят манзур бўлмоқда.

Бу коллективнинг халқ куйлари асосида яратаётган ва қайта ишлаган музикалари радио ва телевидение орқали пропаганда қилинмоқда. Юнус Ражабий томонидан тўпланган «Баёт» мақоми бир неча марта эшиттирилди.

Булардан ташқари оркестрда чолғучи бўлиб ишлаётганлардан Наби Ҳасанов композитор Бровцин билан бирга уч қисмдан иборат ўзбек ропсодияси, Саиджон Калонов «Йигит қўшиғи», «Вафо қилса», Фахриддин Содиқов «Ленин ҳақида қўшиқ», «Тўй муборак», Ғанижон Тошматов «Мирзачўлга кел», «Ўзбекистоним», «Тошкентим», Комилжон Жабборов «Ассалом», Ориф Қосимов «Карвонлар» каби янги асарларини ёздилар.

Оркестр коллективи Ўзбекистон композиторлари союзи билан ҳамкорликда иш олиб бормоқда. Гиенко, Зейдман, Мейн, Собир Бобоев ва Зудов каби композиторлар ўзбек халқ куйларини қайта ишлашда оркестр коллективига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Оркестрнинг ижодий коллективи демократ шоир Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат юбилейига ҳам катта тайёргарлик кўрмоқда. Ёзувчининг шеърларига янги музикалар ёзилмоқда.

— Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Тошкентда ўтказиладиган конференциясига атаб, — дейди оркестр бадиий раҳбари Юнус Ражабий, — хитой, ҳинд, индонез, араб, эрон, афғон ва бошқа Шарқ халқларининг ашула ва куйларидан янги программа тайёрламоқдамиз.

Шу кунларда оркестр коллективи Москвада ўтказиладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Ҳозир «Ўйин сюитаси», «Байрам марши», классик оҳанглардан «Савти Насриллойи», «Наво» каби ўзбек мақомлари, Партия, Москва ва Ўзбекистон ҳақидаги, дўстлик ҳамда тинчликка бағишланган янги ашула ва музика асарлари яратилмоқда. Декадага бағишлаб тайёрланаётган программада рус, украин, қирғиз, тожик ва бошқа қардош халқларнинг ашула ва музикалари ҳам бор.

Ҳозир халқ чолғу асбоблари оркестрининг составини кенгайтириш учун конкурс ўтказилмоқда. Кейинчалик тўла составга эга бўлган коллектив ва унинг ижодий кишилари шубҳасиз халқимизга манзур бўладиган турли янги асарларни яратадилар.

Т. УНАБОЕВ.

Ёш мутахассислар

Тошкентдаги саноат-экономика техникумини бу йил планлаштириш ва бухгалтерлик мутахассисликлари бўйича 70 киши тамомлаб чиқди. Ёш мутахассислар мустақил ҳаёт йўлланмаси — дипломни олгач, республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларига ишлаш учун жўнаб кетдилар.

Битирувчилар орасида турли миллат вакиллари бор. Қозоғистон, Закавказе республикалари ва Қорақалпоғистон АССРдан келган кўпгина йигит ва қизлар ана шулар жумласидандир. Улар ишлаш учун ўз республикаларига юборилдилар.

М. ЗАРИПОВ.

Япония Компартиясининг VII съездида

ТОКИО, 24 июль. (ТАСС). Япония Коммунистик партиясининг VII съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Бугунги мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи М. Б. Митин съезд делегатларини табриклади. М. Б. Митин Япония Коммунистик партияси VII съездига, Япония коммунистларига ҳамда Япония меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети, Совет Иттифоқидаги ҳамма коммунистлар ва халқлар номидан қизғин қардошлик саломини топширди ва съезд ишига муваффақиятлар тилади.

М. Б. Митин Япония Коммунистик партиясининг VII съезди ҳозирги кунда жаҳон устида пайдо бўлган янги жиддий уруш хавфига қарши жаҳондаги барча халқлар билан биргаликда қатъий кураш олиб боришга япон халқининг ҳамма кучлари ва эътиборини жалб этишга ва уларни сафарбар қилишга ёрдам беради, деб ишонч билдирди. Ҳозирги пайтда, деди М. Б. Митин, бу—энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган вазифадир.

Шундан кейин М. Б. Митин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Япония Коммунистик партияси VII съездига юборган табрикномасини ўқиб эшиттирди. Бу табрикномани делегатлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Шундан кейин съездда Индонезия, Италия Коммунистик партиялари, Польша Бирлашган ишчи партияси ва бошқа қардош коммунистик партиялардан келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди.

Бугун съездда Япония Компартияси Марказий Комитетининг сиёсий доклади юзасидан музокаралар бошланди. Бу ҳақда Япония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Носака доклад қилган эди.

Бугун съезд бўлаётган залда бу ердаги гапларга қулоқ солиб туриш учун ўрнатилган аппарат топилди. Қонунга хилоф бўлган бу хил ишдан ғазабланган съезд делегатлари Япониянинг полиция бош бошқармасига норозилик резолюциясини топшириш учун вакиллар сайладилар.

Венесуэлада аҳвол

НЬЮ-ЙОРК, 24 июль. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетасининг Каракасдан (Венесуэла) хабар беришича, Ларрасабаль ҳукумати мудофаа министри Хесус Мариа Кастро Леон бошчилигидаги реакцион ҳарбий фитнанинг тамомила тугатилганлигини эълон қилган. Кастро Леон ўз лавозимидан туширилган.

Бу фитнага қарши норозилик белгиси сифатида ва Ларрасабль ҳукуматини қўллаб-қувватлаш юзасидан кеча бутун мамлакатда умумий забастовка бўлди. Забастовка,— деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири, — мамлакатнинг ҳамма районларига ва экономиканинг барча тармоқларига ёйилди. Венесуэладаги сиёсий партияларнинг ҳаммаси ҳукумат хунтасини қўллаб-қувватлаб баёнотлар эълон қилдилар. Хунта бошлиғи контр-адмирал Ларрасабаль баёнот бериб, парламент сайлови белгиланган муддатда ўтказилажагини яна таъкидлади.

Н. С. Хрушчевнинг 1958 йил 23 июль мактуби тўғрисида чет элларда баён қилинган фикрлар

ПЕКИН, 24 июль. (ТАСС). Н. С. Хрушчевнинг АҚШ, Англия, Франция ва Ҳиндистон ҳукуматлари бошлиқларига 23 июлда юборган янги мактублари бу ерда кун бошида, яъни газеталар чиққанидан кейин маълум бўлиб қолди. Лекин шунга қарамай, Совет Иттифоқининг яхши ниятда эканлигини кўрсатган ана шу янги далил тўғрисидаги хабар Хитой пойтахтига тез ёйилди. Радио Н. С. Хрушчевнинг Эйзенхауэр, Макмиллан, де Голль ва Неруга юборган мактублари текстларининг даставвал мазмунини, сўнгра эса текстларнинг ўзини тўла эшиттирди.

Пекинда чиқадиган кечки «Бэйцзин ваньбао» газетаси мактублар тўғрисидаги хабарни биринчи саҳифада катта ҳарфлар билан терилган қуйидаги сарлавҳа остида босиб чиқарди: «Хрушчев АҚШ, Англия, Франция ва Ҳиндистон раҳбарларига жавоб қайтариб, Совет Иттифоқи Хавфсизлик Кенгашида ҳукуматлар бошлиқларининг кенгашини дарҳол ўтказишга розидир, деди». Газета СССР Министрлар Совети Раиси мактубларининг тинчликни сақлаш манфаатлари йўлида ошиғич чоралар кўриш зарурлигини ҳисобга олиб, ҳозирги ҳолда ҳукумат бошлиқларининг учрашиш шакли ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлолмайди; энг муҳими шуки, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга ёрдам бера оладиган тўғри қарорни барвақтроқ қабул қилиш керак, дейилган жойларни алоҳида кўрсатади.

* * *

ЛОНДОН, 24 июль. (ТАСС). Инглиз матбуоти Н. С. Хрушчев билан Д. Эйзенхауэр, Г. Макмиллан, Ш. де Голль ва Ж. Неруларнинг бир-бирларига юборган мактублари ҳақида ёзган шарҳларида Буюк Британия бош министри Макмилланнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши доирасида ҳукуматлар бошлиқларининг кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифига СССР Министрлари Совети Раисининг дарҳол ижобий жавоб берганлигидан мамнун эканлигини якдиллик билан изҳор қилмоқда. Лондондаги расмий доиралар Н. С. Хрушчевнинг Макмилланга юборган янги мактубининг тўла тексти ўрганиб чиқилишига қадар бу мактуб ҳақида ҳали ўз фикрларини баён қилган эмаслар. Аммо шундай бўлса ҳам матбуот хабарларига кўра, бу доиралар Совет ҳукумати бошлигининг мактубини маъқуллаб кутиб олганлар. «Дейли мейл» газетасининг обзорчиси Уэйкфорднинг ёзишича, «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида юксак даражада кенгаш ўтказиш идеясини Хрушчевнинг деярлик дарҳол қабул қилганлиги Уайтхолда (Англия ҳукумат доираларида. — Редакция) табриклаб кутиб олинди».

«Ҳиндистон ва Бирлашган Араб Республикаси, — деб ёзади обзорчи, — Хавфсизлик Кенгашининг аъзоси бўлмасада, Англия Неруни ҳам, Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носирни ҳам кенгашда қатнаштиришга розидир... 23 июль кечқурун Уайтхолда Ўрта Шарқ тўғрисидаги масала билан чекланган бундай музокаралар бутун дунёда кескинликни юмшатиш имконини туғдирган бўлур эди, деган фикр изҳор қилинди».

Обзорчининг ёзишича, ана шу махсус кенгашнинг ишлари тўғрисида Макмиллан таклиф этган фикрга Н. С. Хрушчевнинг қўшилганлиги жуда кучли таассурот қолдирган.

Кенгашни ўтказиш юзасидан Н. С. Хрушчев таклиф этган вақт масаласига келганда, Англия матбуотида 28 июль ғарб давлатлари учун мақбул эмас, чунки шу куни Лондонда Бағдод пактида қатнашувчи мамлакатлар вакилларининг кенгаши очилади, бу кенгашда Даллес ҳам қатнашади, деган фикр баён қилинмоқда. Бундан ташқари, ғарб давлатларининг ҳукуматлари ўз позицияларини ўзаро келишиб олишни истайдилар ва ҳукуматлар бошлиқларининг Хавфсизлик Кенгаши доирасида ўтказиладиган кенгашига жўнаб кетишдан олдин позицияларни келишиб олиш учун НАТОнинг йиғилишини ўтказадилар, деган фикрлар ҳам баён қилинмоқда.

* * *

ПАРИЖ, 24 июль. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевнинг ғарбдаги уч давлат ҳукуматлари бошлиқларига ҳамда Ҳиндистон бош министрига юборган мактублари бугун Париждаги барча газеталарнинг диққат марказида турибди. Париж газеталари бу мактублар тўғрисида кўзга кўринарли ўринларда хабар бериб, мактубларнинг батафсил мазмунини эълон қилмоқдалар. Ҳатто энг ўнг газеталарнинг баъзилари ҳам дипломатия соҳасидаги ташаббус тамомила Совет Иттифоқи қўлига ўтди, деб эътироф қилишга мажбур бўлмоқдалар.

«Комба» газетасининг ёзишича, Совет Иттифоқининг Хавфсизлик Кенгаши доирасида ҳукуматлар бошлиқларининг учрашувини ўтказишга рози бўлганлиги тўғрисидаги хабар «ғарб давлатлари маҳкамаларида худди бомба портлагандек кучли таассурот қолдирган».

Франциядаги савдо-саноат доираларининг органи «Эко» газетасининг ёзишича, «американиклар ўзлари тамомила қоралаётган ташаббус билан инглизларнинг майдонга чиқишига йўл қўйганликларидан хафа эканликларини яширмаётирлар».

Демократик матбуот Совет ҳукуматининг тинчлик йўлида қўйган янги қадамини ғоят маъқуллаб кутиб олди ва бу тадбир Яқин ва Ўрта Шарқ проблемаларини ҳал этиш тўғрисида Шарқ билан Ғарб ўртасида тезроқ бир битимга келишни кўзда тутади, деб таъкидламоқда.

«Либерасьон» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Хрушчев жанобларининг берган розилиги ғарб давлатларини мушкул аҳволга тушириб қўйди. Ғарб давлатлари бу проблемани Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида ҳал этишни талаб қилганликлари сабабли уларнинг учрашишдан воз кечишлари қийин бўлади».

Иорданияда аҳвол

ҚОҲИРА, 24 июль. (ТАСС). «Алахбор» газетасининг Лондондаги мухбири хабар беришича, Иордания короли Хусайн АҚШ ва Англиянинг Уммондаги элчиларини ўз ҳузурига чақириб, улардан, мамлакатдаги ўз мавқеининг мустаҳкамлигига ишонмаганлигини ва шу сабабли тахтдан воз кечиши ҳамда Иорданияни ташлаб кетиши керак деб ўйлаганлигини ўз ҳукуматларига маълум қилишларини сўраган.

Мухбирнинг хабар қилишича, «элчилар бу гаплардан довдираб қолганлар» ва «королга бундай фикрдан қайтишни маслаҳат қилганлар».

Король Хусайн, дейилади хабарда, «бу масалада Англия ва АҚШ ҳукуматларининг фикрини олмай туриб, бу йўлда ҳеч қандай тадбирлар кўрмайман, деб элчиларга ваъда берган».

АМЕРИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЭКОНОМИСТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Америка қишлоқ хўжалик экономистлари делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун бўлди. Маданият, техника ва маориф ишлари соҳасида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган битимга мувофиқ, бу делегация Совет Иттифоқига келган эди. АҚШ ер ишлари министрлигининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини уюштириш ва ердан фойдаланиш масалалари соҳасида тадқиқот ўтказувчи бўлимининг директори доктор Шерман Жонсон делегацияга бошчилик қилади. Делегация составида экономистлар, АҚШ Ер ишлари министрлиги турли бўлимларининг раҳбар ходимлари бор.

Америка экономистлари республиканинг қишлоқ хўжалиги билан танишдилар. Улар пахтачиликни ривожлантириш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқариши экономикасига доир масалалар юзасидан Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари Х. М. Жалилов билан суҳбат қилдилар, бир қанча пахтакор хўжаликларни бориб кўрдилар.

Меҳмонлар Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда ва «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида узоқ вақт бўлдилар. Улар ҳар иккала хўжаликда маиший муассасаларнинг ишлари билан ғоят қизиқдилар.

Америка қишлоқ хўжалик экономистлари 25 июлда Тошкентдан Олмаотага жўнаб кетдилар. Улар Олмаотадан Қозоғистондаги қўриқ ерларга борадилар. (ЎзТАГ).

Телевизор экранида

26 ИЮЛДА

19.30 Усмирлар учун ўзбек тилида эшиттириш. Одил Ёқубовнинг «Саодат» номли асари асосида ишланган телеинсценировка.
20.10 Киножурнал.
20.20 Хужжатли фильм — «Барҳаёт Ленин».
21.50 Бадиий фильм — «Янги аттракцион».
22.20 Сўнгги ахборот.

Араблар озод ва мустақил бўлиб қоладилар

Араб Шарқида америка-инглиз империалистлари уруш ўчоғини вужудга келтирдилар. 1958 йил 15 июлда Америка Қўшма Штатлари Ливанга босиб кирдилар, икки кундан кейин эса Англия Иордания территориясига ўз қўшинларини тушириб, агрессия бошлади.

Империалистлар Ливан ва Иорданияда уруш оловини бошқа Араб мамлакатларига ҳам тарқатиш ва шу йўл билан миллий-озодлик ҳаракатини бостириб, ўз мустамлакачилик ҳукмронлигини тиклаш ниятида эканликларини яширмаётирлар.

Араб Шарқининг халқлари империалистик агрессияни даф этиб, ўз мустақилликлари ва эркинликларини сақлаб қолишга қаттиқ аҳд қилганлар.

Араб Шарқидаги ғоят катта табиий бойликлар очкўз босқинчилар эътиборини аллақачонлардан берли жалб қилиб келар эди. XVI асрда Араб мамлакатларининг территориясини турклар босиб олиб, Усмон империяси таркибига қўшган эдилар. Шундан кейин бу ерга Европа ва америка империалистлари интила бошладилар. Ўтган асрнинг қирқинчи йилларида Франция Жазоир ва Тунисни, Англия Аденни ва Форс қўлтиғи қирғоғидаги территорияларни, кейинчалик эса Мисрни босиб олди. XX асрда инглиз-француз босқинчиларига итальян, испан ва америка таловчилари қўшилдилар.

80 миллионга яқин аҳоли яшайдиган, Африканинг шимолий қирғоғидан Яқин Шарққача бўлган территориядаги Араб Шарқи империалистларнинг мустамлакасига айлантирилди. Морокко, Тунис, Жазоир, Ливия, Миср, Сурия, Ироқ, Иордания, Саудия Арабистони, Яман, Судан, Оман, Қувайт, Катар, Бахрайн, Хадрамаут ва Аденнинг табиий бойликлари чет эл босқинчиларининг мулкига айланди.

1955 йилнинг ўзида империалистлар Араб Шарқидаги нефть бойликларидан фойдаланиш ҳисобига 1 миллиард 900 миллион доллар соф фойда олдилар.

Империалистлар Араб Шарқида ҳукмронлик қилган пайтларида чет эл монополиялари муттасил бойиб бордилар, меҳнаткашлар оммаси эса мисли кўрилмаган даражада хонавайрон бўлди.

Эрксевар араб халқлари чет эл босқинчиларига қарши тинмай кураш олиб бордилар. Бироқ курашда душманлар томони устун келар эди. Меҳнаткашлар оммасига қарши империалистлар томонида туриб феодаллар, руҳонийлар ва қабила бошлиқлари курашар эдилар. Арабларнинг миллий-озодлик ҳаракати стихияли ва тарқоқ ҳолда бўлганлиги учун ҳам муваффақиятсизликка учрар эди. Айрим араб мамлакатлари ўртасида бирдамлик йўқ эди, дунёда арабларнинг миллий-озодлик ҳаракатини ҳимоя қиладиган куч мавжуд эмас эди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси араб мамлакатлари аҳолисини озодлик ва мустақиллик учун қатъий курашга отлантирди.

Улуғ Октябрь таъсири остида араб халқларининг миллий-озодлик кураши катта куч билан авж олди, кейинги йилларда давом этаберди ва буюк ғалабаларга олиб келди. Сурия, Ливан ва Миср араб мамлакатлари ичида биринчи бўлиб миллий мустақилликка эришдилар.

1946 йил 17 апрелда Сурия ва 1947 йил 1 январда Ливан миллий мустақил мамлакатларга айланди. Уларнинг территориясидан инглиз-француз қўшинлари ҳайдаб чиқарилди. Бундан 6 йил муқаддам 1952 йил июль ойида Мисрда миллий революция натижасида монархия режими ағдариб ташланди ва Миср Республика деб эълон қилинди.

1956 йилда яна уч араб мамлакати — Судан, Тунис, Марокаш миллий мустақилликка эга бўлди.

Совет Иттифоқи 40 йилдан кўпроқ вақтдан бери, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа социалистик мамлакатлар бунёдга келганларидан бери тинч-тотув яшаш, ҳар бир миллатнинг ўз ҳуқуқини ўзи белгилашини ҳурмат қилиш сиёсатини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар.

Социалистик давлатлар бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик сиёсатини ўтказиш билан бир вақтда араб мамлакатларига уларнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан ривожланишлари учун беғараз ёрдам кўрсатмоқдалар.

Совет Иттифоқи араб мамлакатларига саноат корхоналари, илмий муассасалар қурилишида, малакали мутахассислар тайёрлашда ёрдам кўрсатмоқда.

Америка Қўшма Штатлари ва Ғарбий Европа мамлакатларининг империалистлари араб мамлакатларига нисбатан бутунлай бошқача сиёсат ўтказмоқдалар. Мустамлакачи давлатлар ўз ҳукмронликларини сақлаб қолиш, баъзи жойларда эса илгариги ҳукмронликларини тиклаш учун зўровонлик позициясидан туриб ҳаракат қилмоқдалар. Миллий ҳукуматларни ағдариб ташлаш учун ёки мустақиллик йўлида кураш бошлаётган халқларни бостириш учун очиқ ҳарбий ҳаракатларни бошламоқдалар.

АҚШ ва Англия империалистлари Араб Шарқини бўлакларга ажратиб ташлаш мақсадида Бағдод пактини тузиб, унга Ироқ, Эрон, Туркия ва Покистонни жалб қилдилар. Бағдод пактининг қатнашчилари ҳарбий ва сиёсий агрессив группага жалб қилинишлари билан бир вақтда Англия-Америка монополистик капиталининг ҳукмронлиги остига тушиб қолдилар.

Араб мамлакатларининг кўпчилиги империалистик сиёсатни рад этдилар — улар агрессив блокларда қатнашишдан ҳамда қул бўлиб қолиш шарти билан «ёрдам» олишдан воз кечдилар.

Араб халқлари ҳаётидаги прогрессив воқеалардан бири уларнинг бирликка интилаётганликларидир. 1958 йил 21 февралда Сурия ва Миср аҳолиси бирлашган Араб Республикасини тузиш учун бир овоздан розилик билдирдилар. Бирлашган Араб Республикасининг вужудга келганлигини Араб Шарқидаги бутун аҳоли астойдил табриклади.

Бироқ АҚШ ва Англиянинг малайлари: Ливанда — президент Комил Шамун ва бош министр Самиъ Солих, Ироқда—бош министр Нури Саид ва король Файсал, Иорданияда — король Хусайн араб халқларининг бирлигига қарши чиқдилар. Улар империалистлар кўрсатмасига амал қилиб, мамлакат ичидаги реакцион кучларга таяниб, миллий-озодлик ҳаракатини шафқатсизлик билан бостирдилар. Ливан ҳукумати ўз халқининг иродаси ва манфаатларини менсимасдан Америкача сиёсат тутмоқда. Нури Саид Бирлашган Араб Республикасига қарама-қарши ўлароқ Ироқ ва Иорданиядан иборат монархия федерациясини тузди.

Ливан халқининг империалистик агентларга қарши қатъий чиқиши куролли қўзғолонга айланиб кетди. Ироқ халқи янада кескинроқ ҳаракат қилди.

1958 йил 13 июлдан 14 июлга ўтар кечаси Ироқда армиянинг иштирок этиши натижасида монархия режими ағдариб ташланди, республика эълон қилинди. Бу ҳукуматнинг ташқи сиёсат соҳасидаги дастлабки қадами Бандунг конференциясини тўла қўллаб-қувватлаш тўғрисида, Ироқнинг агрессив Бағдод пактидан ҳамда Ироқ-Иордания федерациясидан чиқиши тўғрисида, шунингдек Бирлашган Араб республикасини таниши тўғрисида баёнот чиқаришдан иборат бўлди.

Бутун Араб Шарқи, барча мамлакатлардаги жамоатчилик ироқ халқининг империализм ва реакция кучлари устидан ғалабасини табрикламоқда.

Совет Иттифоқи, ХХР ва бошқа социалистик мамлакатлар Ироқ Республикаси ҳукуматини расмий тарзда танидилар. Бу ҳукуматни Бирлашган Араб Республикаси, Индонезия ва бошқа мамлакатлар ҳам танидилар.

Ливан ва Ироқдаги воқеалар Араб Шарқида миллий-озодлик ҳаракатининг янада юксалганлигидан далолат беради. Араб Шарқи халқларининг миллий-озодлик ҳаракатлари эришаётган муваффақият мустамлака сиёсатининг синганлигини, Бағдод пакти ҳамда манфур Даллес-Эйзенхауэр доктринасининг барбод бўлганлигини кўрсатувчи далил эканлигини АҚШ ва Англия империалистлари биладилар. Америка қўшинларининг Ливанга ва инглиз қўшинларининг Иорданияга бостириб кирганлиги империалистларнинг ўз ҳукмронликларини тарих томонидан маҳкум этилган усуллар билан тиклашга уринаётганликларини кўрсатади.

Мустамлакачилар шарқ халқларининг миллий-озодлик курашларини бўға олмайдилар. Уларнинг ҳаракатлари шундай қудратли кучларни вужудга келтириши мумкинки, бу кучлар мустамлакачиликни бутунлай тугатиб ташлайдилар.

Тинчликсевар халқлар ҳаддидан ошган империалист йиртқичларнинг озодлик ва мустақилликка эришган араб мамлакатларига яна мустамлака занжирини боғлашларига йўл қўймайдилар. Тинчликсевар кучлар агрессорларни чекинишга мажбур қиладилар.

Бутун дунёда митинглар ва намойишлар бўлмоқда. Ҳамма қитъаларнинг халқлари АҚШ ва Англия Араб Шарқи халқларининг мустақиллиги ва суверенитетига таҳдид солаётганликлари учун уларга лаънат ўқимоқдалар.

Совет Иттифоқининг, Араб мамлакатларининг ички ишларига қурол билан аралашиш дарҳол тўхтатилсин, Америка қўшинлари Ливандан ва инглиз қўшинлари Иорданиядан дарҳол олиб чиқиб кетилсин, деган талабини прогрессив инсоният қўллаб-қувватлади.

Америка-инглиз интервенцияси муносабати билан Совет ҳукумати баёнот чиқариб шундай дедики, Совет Иттифоқи ўз чегараларига туташ бўлган районда жиддий хавф туғдиралиган воқеаларга бефарқ қараб тураолмайди ҳамда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш манфаатлари талаб қиладиган зарур чораларни кўришга ўзини ҳақли деб ҳисоблайди.

Совет Ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев АҚШ, Англия, Франция ва Ҳиндистон ҳукуматлари бошлиқларига мурожаат қилиб, араб шарқида бошланган ҳарбий конфликтни тўхтатиш учун шошилинч чоралар кўриш мақсадида БМТ бош секретарининг иштироки билан беш давлат ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашини чақиришни таклиф этди.

Араб халқларини янги ва янги кучлар ҳимоя қилмоқда. Бу кучлар шу қадар буюк ва қудратлидирки, улар агрессорларни жиловлаб қўя оладилар, уруш оловини ўчирадилар, тинчликни сақлайдилар, ҳамда араб мамлакатлари халқларининг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб қоладилар.

Н. ПЎЛАТОВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — 26 ва 27/VII кеч соат 9 да СССР халқ артисти **Тамарахоним концертлари.**

29, 30, 31/VII да **Ўзбекистон санъат усталари ва ёш санъатчиларнинг катта концертлари.**

«РОДИНА» — кундуз **Сўнгги сабударлик,** кеч соат 10 да кенг экранли фильм **Ўн саккизинчи йил.**

«ВАТАН» — **Сўнгги сабударлик.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Сўнгги сабударлик,** кеч соат 9-20 минутдан **Тентак.**

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Уч денгиз оша** (1 ва 2-серия).

КАФАНОВ номли — **Бир репортаж тарихи.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Ёшлик кўчаси,** кечқурун **Икки онанинг ўғли.**

«ХИВА» — **Ёшлик кўчаси.**

«САЛЮТ» — **Икки онанинг ўғли.**

Тошкент область кутубхонасининг коллективи Тошкент область ижроия комитети Маданият бошқармасининг бошлиғи ўрток Н. Қ. Қирғизбоевга унинг қизи Люда **ҚИРҒИЗБОЕВАНИНГ** вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдиради.

Тошкент область, Қорасув район, Рисовая кўча, 140/5-уй, 4-квартирада турувчи **Эдуард Петрович Кимжейрнинг** Тошкент шаҳар, Ново-Московская кўча, 18-уй, 16-квартирада турувчи Ольга Инокентьевна Кимжейрдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район, 4-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05439. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. № Б-532.